

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2994, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SLOVENE

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Budaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Zmrznjene terjatve

Včeraj smo navedli nekaj podatkov o zmrznjenih terjativah pri naših denarnih zavodih, ki gredo v milijarde dinarjev in ki nam tako jasno kažejo, kakšne so razmere v našem denarstvu. Lahko računamo, da znašajo zmrznjene terjatve okoli 6 milijard dinarjev pri zaščitnih zavodih: bankah, samoupravnih hranilnicah in kreditnih združenjih. 40% vseh bank v državi je zaprosilo za zaščito, odnosno odlog plačil ali pa sanacijo itd. Tudi večje število samoupravnih hranilnic je zaprosilo za odlog plačil. Kot smo pred dnevi objavili, je od 478 kreditnih združenj članice dveh velikih zvez v Sloveniji zaprosilo za zaščito 178 združenj ali 36% vseh kreditnih združenj. Ni pa še konca te žalostne statistike, kajti še prihajajo prošnje denarnih zavodov, ker se razmere niso obrnile na bolje.

To je slika z ene strani. Na drugi strani pa je treba pomisliti, da so morali denarni zavodi, da vsaj kolikor koli zadostne zahteve vlagateljev, občutno zmanjšati svoja posojila in so radi tega zašli dolžniki v težak položaj, ko morajo ob zmanjšanih možnostih zaslužka vračati svoje dolge, obenem pa še plačevati obrestno mero, ki je za marsikatero dolžnika pretežko breme. Pomisliti moramo, da so se v dobi od 1931 do 1935 zmanjšali krediti denarnih zavodov za približno 6—6,5 milijarde dinarjev, kar je za naše gospodarstvo preobčutno in je dovedlo do poostitve krize v največjem obsegu.

To je par števil, s katerimi smo menda dovolj pokazali važnost tega problema za naše gospodarstvo. S tako eksaktnimi argumenti, kot so statistike, pa je težko osvetliti to vprašanje tudi s socialne strani. Kajti problem je tudi s te strani tako važen, in se nam javlja ob tolikih prilikah, da moramo reči, da je to vprašanje treba gledati tudi s socialnega vidika. Kajti ne smemo si zapreti oči pred bedo onih varčevalcev, ki so izgubili že med vojno in pa v inflacijski dobi velike prihranke, ne smemo si zapreti oči pred dejstvom, da so pri sedanjih nelikvidnostih denarnih zavodov prizadeti predvsem mali vlagatelji, za katere so pomenile njihove vloge preskrbo za starost, za druge potrebe itd.

Narodnogospodarski in socialni momenti nujno zahtevajo drugačno rešitev vprašanja denarnih zavodov, kot se je izvajala doslej. Moramo reči, da se je v glavnem izvajala zaščita denarnih zavodov proti vlagateljem, ki nosijo še večje breme krize kot pa n. pr. uradništvo denarnih zavodov, ki je bilo prizadeto z redukcijami in zmanjšanjem prejemkov ali pa delničarji. Glavno načelo v naši gospodarski politiki je bilo doslej odlog. Toda odlog plačil ima pomen tedaj, če se za časa trajanja plačil razmere tako izboljšajo, da je zavod po preteku odloga v stanju izplačevati zopet svoje obveznosti. Na to je sicer mislila naša takozvana zaščitna zakonodaja, da tako imenujemo skupnim imenom vse ukrepe, ki so bili uveljavljeni v zadnjih letih na polju bančne zakonodaje, ko je dovolila zavodom, ki so dobili n. pr. odlog plačil ali sanacijo, da plačujejo vlagateljem in upnikom prav nizke obresti, dočim je na drugi strani obrestna mera za posojila denarnih zavodov ostala neznana, odnosno se mora ravnati po uredbi o maksimiranju obrestne mere. V tej razliki med aktivno in pasivno obrestno mero je dana možnost, da denarni zavodi zaslužijo toliko, da poleg tekočih obratovalnih potreb krijejo izgube in pa pripravijo potrebna sredstva za časa, ko bo prenehal odlog plačil. Toda vpoštevati je treba, da se je medtem zopet poslabšal položaj dolžnikov in da postajajo marsikaj iz dobrih dolžnikov slabi in je čez nekaj časa izguba zopet večja kot je bila — rečimo — prvotno. Tako bodo za kritje te razlike potrebne zopet koncesije pri obrestni meri ali pa na drugih poljih, tako, da položaj upnikov zaradi tega ne bo izboljšal.

Naša zakonodaja določa za odlog plačil največ 6 let. Res je to dolga doba, zlasti v sedanjih časih, ko se položaj rad naglo temeljito izpremeni, toda vprašanje je, če sploh zmoremo počakati celih 6 let na urede, pri zaščitnih denarnih zavodih. Potrebno je, da se zagotovi denarnim zavodom prej likvidnost, kajti v dobi krize vsega našega gospodarstva in ko je življenjski standard našega naroda padel na nižino, kakršne ne pomnimo desetletja v naši zgodovini, gre za obstoj našega gospodarstva in ljudi. Treba je obnoviti gospodarsko življenje in dati ljudem zaslužka in kruha. To pa bo mogoče le tedaj, če se temeljito lotimo reševanja krize našega kmetijstva in obenem tudi naših denarnih zavodov, kajti z rešitvijo obeh teh vprašanj na pozitiven način bo dana podlaga za obnovo in povečanje našega blagostanja, ki je temelj tudi kulturnemu in socialnemu razvoju naroda.

V naši gospodarski politiki smo v zadnjih letih marsikaj zamudili in mnogo napravili napako, tako da smo celo poostri krizo, toda obupati še ne smemo. Kajti se da marsikaj napraviti in z velikimi naporami ter žrtvami vseh slojev prebivalstva bomo morali vendar enkrat priti iz sedanjih razmer, ki nam jih je ustvarila nespametna gospodarska politika prejšnjih let. Priznamo tudi, da je obnova našega gospodarstva v marsičem odvisna od razvoja v drugih državah in v mednarodnih političnih odnosih, toda to ne sme biti razlog za fatalizem, kajti narediti je treba vsaj ono, kar moremo na področju naše države, ne zanašajoč se na avtomatizem kapitalističnega gospodarstva sistema, da mora priti po krizi dobra konjunktura, ker je ta avtomatizem v sedanjih težkih krizi odpovedal. Ne zanašajmo se na druge, ampak storimo, kar je treba, sami, ker le tako bo mogoče reči, če

Posledica Mussolinijevega govora v Pontinii

Vladi dveh velesil se majeta...

Angleški zunanji minister odstopil — Laval v nevarnosti — Pariški mirovni predlog pokopan — Pred novimi ostrimi sankcijami proti Italiji

Sir Samuel Hoare

Angleški zunanji minister sir Samuel Hoare je sredi nepričakovane odstopil. Vest o njegovi demisiji je silno iznenadila ves politični in diplomatski svet. Le njegova najožja okolica je bila do zadnjega trenutka poučena o njegovih namerah. Vest o demisiji tvorca pariških predlogov je izzvala pravo senzacijo tudi med diplomati, ker je pričakovali nov nenaden pokret v angleški zunanji politiki napram Italiji z ozirom na njen spor z Abesinijo.

Hoare se je sam odločil za ostavko šele vče-

raj popoldne. Zvečer je sporočil svoj sklep ministrskemu predsedniku Baldwinu in vlada je ostavko sprejela. Novinarjem, ki so se ob pozni uri zglasili v njegovem stanovanju, so sporočili, da minister ne more nikogar sprejeti niti dati kakšne izjave. Situacija se je za ministra Hoara zaradi splošnega narodnega odpora proti pariškim načrtom v obliki dveh sicer zelo postranih, političnim krogi — je nekoliko zameril tudi zaradi svoje nesrečne politike napram Egiptu. Toda nihče ni pričakoval tako povsem nenadne ostavke. Vse kaže, da je vlada prepoznala svoj kočljivi položaj, ki bi prišel do izraza na današnji seji spodnje zbornice, na kateri bi se moral Baldwin boriti bolj proti opoziciji v lastnih vrstah, kakor proti laburistom in liberalcem in ni izključeno, da se je odločil v zadnjem hipu za šahovsko potezo, ki bi ji zagotovila zopet trdno nogo na splošnih parlamentarnih tleh.

Hkratu s imenovanjem novega zunanjega ministra pa pričakovali tudi reorganizacijo vodstva angleške zunanje politične službe. Predvsem naj bi se združili funkciji zunanjega ministra in ministra za Društvo narodov. V tem primeru bi se v zunanjem ministertvu ustanovilo še posebno državno podlajništvo in bi državni podtajnik na tem položaju zastopal zunanjega ministra, bodisi v Zenevi ali pa doma.

Sir Samuel Hoare je s tem, da je podal ostavko, pisal »Times«, priznal napako, ki mu je bilo lahkota oprostiti kot človeku, ki mu je pa ni mogoče odpuščati kot aktivnemu ministru. Na današnji seji spodnje zbornice — e mora pričeti proces za popolno obnovo ugleda Velike Britanije. Parlament in angleška javnost imata pravico zahtevati

potrdilo in garancije, da se v bodoče ne bodo več napravige take napake. Ne smemo pozabiti, da je vlada pri poslednjih volitvah zmaga predvsem s pomočjo svojega volilnega gesla, da bo vselej delovala za kolektivni odpor proti napadalcu in kršitelju miru.

Mussolinijev govor v Pontinii je dokazal, da je imelo angleško ljudstvo prav in da sta se motila Hoare in Laval.

Splošno se trdi, da je Hoare padel kot žrtev svoje lastne politike in ogorčenja britanske javnosti, ki ni mogla dovoliti, da Velika Britanija, ki je prvotno Italijo obsodila kot napadalca, le-to nagradi z ničvrednim sporazumom kot zmagovalko in ji dodeli proti vsem načelom mednarodne pravičnosti skoraj polovico države, ki ni zakrivila drugega, kakor to, da se je postavila Italiji v bran. Britansko javno mnenje pa je ogorčeno tudi zaradi tega, ker je politika sankcij že po enem mesecu doživela popolen polom.

Tudi Vansittart odstopil

»Morningpost« beleži snožnje glasove, da bo v zvezi z odstopom zunanjega ministra sira Samuela Hoara odstopil tudi stalni državni podtajnik v zunanjem ministertvu sir Robert Vansittart. »Daily Herald« trdi, da je Vansittart že odstopil. »Daily Telegraph« pa piše, da je Vansittart podal ostavko, vendar ga je predsednik vlade Baldwin prosil, da naj ostavko vsaj za nekaj časa odgodi, češ da je navzočnost Vansittarta v zunanjem ministertvu ta trenutek velevažna.

Težke posledice v Parizu

Herriot ogroža Laval

Odstopil kot predsednik radikalov - Vladna kriza pred durmi

Pariz, 19. dec. TG. Ves Pariz je danes na nogah. Po mestu krožijo nervozne vesti. Ljudje se zbirajo v velikih grupah pred časopisnimi uredništvami in pred zunanjim ministertvom. Že vest, da je angleški zunanji minister odločil svoje mesto, je v poznih večernih urah povzročila veliko zmešnjavo po ulicah. Sedaj se je temu, že samem na sebi strašnemu dejstvu, pridružilo še drugo: odstop ministra Herriota kot predsednika radikalne stranke. Sedaj je vprašanje, če bo Herriot sploh še hotel ostati v vladi, ali če bodo pokazali vsi radikalni ministri, pet po številu, hrbet Lavalovi vladi ter jo pustili, da se potopi v svojih mirovni predlogih, ki jih levičarsko javno mnenje odklanja. Herriot se je namreč že več dni javno izražal, da ne bo mogel z Lavalom po poti, ki si jo je izbral. Sedanjí njegov odstop kot predsednik stranke pomeni nenadno nevarnost, da bo padla tudi vlada. Levičarski tisk proglašja Herriotovo postopanje kot zmago angleškega javnega mnenja, ki je podrla ne samo Hoareja ampak bo zasulo sedaj še Lavalu. Radikalni so mislili ohraniti Lavalovo vlado vsaj do prihodnjih volitev maja meseca. Sedaj izgleda, da to ne bo več mogoče, ker ne morejo podpirati zunanje politike, ki pljuje v obraz osnovnim pojmom o zunanji politiki, kot so si jih radikalni postavili: kolektivna obramba miru v okviru Zveze narodov. Kako globoko režejo najnovejši dogodki, priča tudi dejstvo, da so iz Pariza odleteli vladni kurirji tako v London kakor v Rim, da rešijo, kar se še da rešiti od poplave, ki grozi zadušiti vse, kar je Laval dosedaj ukrenil v prilogo Italije.

Herriot vztraja

Seja izvršnega odbora radikalno socialistične stranke, na kateri je Herriot podal ostavko na predsedstvo, je kakor poročila agencija Havas, potekla zelo živahno. Člani odbora so se takoj uprli ostavki in niso Herriotu dopustili, da bi zapustil dvorano. Neprestano so mu prirejali ovacije. Daljše je takoj stopil na govorniško tribuno in zahteval, naj Herriot ostane na čelu radikalno socialistične stranke. Herriot se je Daladierju toplo zahvalil, vendar je vztrajal pri svojem sklepu in zapustil dvorano. Njegovo ostavko je povzročil

ne bi šlo dobro: »Naredili smo vse, kar smo mogli in znali.«

Ni novo vprašanje obnove likvidnosti naših denarnih zavodov in že nebroj poklicanih in nepoklicanih, strokovnjakov in amaterjev, interesentov in teoretikov je izdelalo svoje načrte in jih predložilo. Vse to bo treba temeljito preštudirati in napraviti tak načrt, ki bo omogočil obnovo našega kreditnega sistema. Ne pride pa pri tem samo v poštev le strokovno reševanje posameznosti, ampak treba je širokega pogleda in obseči vse probleme v celoti. Zato bi bilo prav umestno, če bi se sklicala anketa najboljših mož in najboljših strokovnjakov, ki naj bi pokazala pota iz krize. Sicer vemo, da se marsikdaj take ankete končajo v zaprašenih uradnih arhivih, kjer počivajo sejni zapiski, ki jih mogoče z najboljšimi predlogi, toda anketa naj ponovi zadnji apel, da je treba vprašanje likvidnosti denarnih zavodov rešiti čimprej, da se tako obvarujemo škode, ki je že itak ogromna in da najdemo pravo pot iz krize v blagostanje.

član izvršnega odbora Vidal, ki je ostro kritiziral njegovo zadržanje. Herriot se je postavil na stališče, da mora Vidal prekljčiti svoje izjave. Ko je Herriot zapustil dvorano, se je seja odbora takoj nadaljevala. Proučili so situacijo in sprejeli znano resolucijo, v kateri zahtevajo, naj Herriot svojo ostavko umakne.

Deputacija predsedstva radikalno socialistične stranke, ki je obiskala Herriota in mu predložila resolucijo predsedstva ter ga prosila, naj svojo ostavko na mesto predsednika stranke umakne, ni ničesar opravila. Posamezni člani deputacije so novinarjem izjavili, da kljub vsem svojim prizadevanjem Herriota niso mogli prepričati in da je neomajno vztrajal pri svojem sklepu, ki lahko postane usoden za ves radikalno socialistični pokret.

Herriot pri Lavalu: demisijska

Pariz, 19. dec. e. Popoldne se je sestala predsedstvo radikalno socialistične stranke in zaprosilo Herriota, naj prekljči svojo demisijo. Herriot pa tega ni maral storiti.

Zato se pričakuje, da bo imel že jutri Herriot sestanek z Lavalom, ko se ta vrne iz Zeneve. Verjetno je, da mu bo predal svojo demisijo, in ni izključeno, da bo nato Laval podal demisijo celotne vlade, da za priliko za popolno razčiščenje zapletenega položaja.

Razburjenje, ki je zavladalo v Londonu, se sedaj širi tudi v Parizu. Nocoj se je izjavljalo v parlamentu, da se zunanjepolitič-

Zakaj se je zrušil Hoare

Abesinska zadeva, ki leži nad Evropo kakor mora že pol leta, je danes čisto nepričakovano stopila v nov stadij: Anglija, ki je v presenečenje vsega sveta pred par dnevi sklenila, da se pridruži Lavalovemu predlogu, ki v korist mira žrtvuje Italiji dve tretjini abesinskega ozemlja, je včeraj, v sredo, 18. t. m., popolnoma spremenila svoj kurz in zavzela zopet svoje prejšnje sovražno stališče proti Mussoliniju. Ta preobrat je označen po demisiji zunanjega ministra sira Samuela Hoareja, ki je bil podpisal Lavalov kompromis in dobil za to tudi odobrenje svoje vlade. Hoare bo na današnji seji angleške poslanske zbornice svoje italofilske stališče branil že kot navaden poslanec. Obenem pa bo moral odstopiti tudi državni tajnik zunanjega ministertva, sir Robert Vansittart, ki se je bil najbolj goreče zavzel za Lavalovo formulo.

Ta preobrat angleške politike se je čutil že štiri in dvajset ur prej, ko so se začeli v Zenevi zbirati člani Sveta Zveze narodov. Še preden se je Svet sestel, oziroma zaključil, so diplomati govorili, da je Laval-Hoareov načrt že pokopan in da gre samo še za časten pogreb prvega razreda. Način, kako je g. Eden angleško-francoski kompromis v abesinski zadevi Svetu predložil, je jasno pokazal, da ga je angleško ministertvo, ki je Edenov ekspoze že prej odobrilo, samo že pustilo pasti. Medtem ko je Svet sestavljal besedilo, s katerim se Laval-Hoareov načrt za nedoločen čas odgodi, češ, da mora prej izvedeti za Mussolinijevo mnenje na eni in negujevo stališče na drugi strani, je prišla iz Pariza vest, da je moral tudi Herriot kot predsednik radikalne stranke demisionirati, ker je večina stran-

na debata ne bo vršila šele 27. decembra, ampak že na predvečer božiča, to je 24. decembra popoldne. Na tej seji bo Laval obrazil svoje delo, ki ga je opravil s Hoareom in ki ga je sedaj Anglija zavrgla. Laval bo zahteval zaupnico za svojo politiko ali pa se bo takoj umaknil.

Vtis v Rimu

„Položaj za Mussolinija slab“

Rim, 19. dec. TG. Spričo nepričakovane odstopa angleškega zunanjega ministra se je moral Mussolini odločiti, da odloži svoj odgovor na pariške mirovne predloge. V Rimu razlagajo nenadno vladno krizo v Angliji kot signal, da se sedaj Anglija vrača nazaj k svoji prvotni politiki strogega izvajanja določb pakta Zveze narodov proti Italiji. Sinoči je veliki fašistični svet, ki ga je med seboj zadela vest o odstopu Hoareja kakor bomba z jasnega neba, posvetovanje prekinil ter se v veliki nervoznosti razšel. Sklenjeno je bilo, da se sestane zopet nocoj, ko bo Mussolini že bolj točno vedel, kaj je povzročilo umik angleškega zunanjega ministra. V Rimu vlada velika nervoznost. V vladnih krogih se bodo sedaj odločili najbrž za nepopustljivost, češ, sedaj sploh za Italijo nima smisla spuščati se v kakšno pogajanje, ker je pariški mirovni predlog tako rekoč pokopan. Za Mussolinija bo boljše, če se skrije za javno mnenje in se postavi na stališče nepriznane glasnice interesov italijanskega naroda. Toda vsi tudi dobro čutijo, da se Mussolini nahaja sedaj v veliko večjih težavah, kot je bil še pred dvema dnevyoma. Na fronti so italijanske armade doživle nekaj zaporednih porazov, diplomatična bitka pa se je končala s popolnim nespehom istih, ki so hoteli Italijo rešiti iz temne ulice.

ke izrekla nezaupnico njegovi politiki, ki je v nasprotju z njegovimi besedami šla za tem, da pomaga do zmage Lavalovemu stališču.

Laval:

„Sedaj stojimo ravno tam — kjer smo bili pred pol leta“

Vse je torej zopet narobe in stojimo, kakor se je izrazil Laval po končani seji Zvezinega sveta, kam, kjer smo stali pred pol leta, ne vedoč, kaj se bo iz tega izcimilo. Razumljivo je, da se ves svet vprašuje, kaj se je neki v zadnji uri zgodilo, da je Anglija tako zelo preokrenila svojo politiko in pustila na cedilu Lavalu, ki bo — ako je sploh še kaj logike v političnem dogajanju — moral posnemati zgled svojega angleškega tovariša ter oddati krmilo zunanjih zadev drugemu? Vzrok temu preobratu gotovo ni, vsaj neposredno ne, odpor angleškega javnega mnenja proti Laval-Hoareovemu mirovnemu predlogu. Spričo znane lojalnosti angleške politike, ki dane besede, oziroma prevzetih obvez ne krši brez tehtnih razlogov, in ker tudi ni misliti, da bi bil Baldwin pristal na Lavalov predlog samo na videz — zato je zaenkrat mogoča in najbolj verjetna samo ena razlaga: da je Mussolini zavzel napram mirovni akciji Anglije in Francije tako nepomirljivo stališče, da je Anglija na to odgovorila na tisti način, ki je edino dostojen velikega britanskega imperija.

(Nadaljevanje na 2. strani.)

Mussolini je razžalil Anglijo

Mussolinijevo negativno stališče je sporočil Baldwin njegov poslanik v Londonu, znani Dino Grandi, dva dni prej, preden se je sestel Svet Zvez narodov, o katerem se je mislilo, da bo angleško-francoski predlog vsaj načeloma sprejel kot osnovo pogajanj. S tem se je položaj na mah spremenil in Baldwin, ki je do tedaj pristal na miru, oziroma smatra, da bi bilo najbolje abesinsko afero spraviti po kompromisnem potu s sveta, da ne bi nastala nevarnost resnih zapletov v Evropi, je dal Grandiju razumeti, da je Anglija v svoji miroljubnosti šla do zadnje meje, tako da je žrtvovala skoraj že svoj ugled kot svetovna sila, radi česar jo bo zdaj neodtujljivi g. Mussolini prisilila, da se vrne k svoji prvi liniji. Angliška vlada je sicer sklenila še poslednje poskuse, da Mussolinija pregovori na odprto, toda vse je bilo zaman. Veliki fašistični svet, ki se je zbral 18. t. m. ponoči ob 10 v beneški palači in ki se bo 19. t. m. še nadaljeval, ni prav za prav imel ničesar več sklepati, ker je Mussolini že dopoldne tega dne ob otvoritvi novega mesta Pontinia v rimski Kampanji v svojem govoru potrdil svoje neodoljivo stališče.

Usodni govor v Pontinii Mussolini napada 50 kulturnih držav

V tem govoru, ki ga je razširil brzojav, se preden je Svet Zvez narodov položil Laval-Hoareov predlog v ledeno omaro, je Mussolini dejal, da je italijanski narod sklenil, da se pripravi na najdaljši gospodarski boj, ker ima mirno vest, da je pravica na njegovi strani, medtem ko Evropa samo sebe sramoti s svojo protitalijansko politiko.

Potem, ko je Mussolini na ta način ožigal petdeset evropskih držav, pa je storil neverjetno netaktnost, da je napadel tisto državo, ki je največ žrtvovala, da omogoči sporazum glede Abesinije, to je Anglijo. Dejal je namreč, da se je proti Italiji zbrala fronta vseh konservativcev, egoistov in hinavcev, s čemer ni mogel misliti nikogar drugega nego vladajočo angleško stranko in angleško javnost ter cerkev, ki jo njegovo častopisje že ves čas napada kot občestvo največjih licemerjev tega sveta. Dejal je, da se bo Italija proti tej fronti borila do konca.

Nato je označil angleški predlog, oziroma Lavalovo iniciativo, kot »grdo mistifikacijo, od katere se 44 milijonski italijanski narod ne bo dal prevariti. S frazo pa, da »Italija ne bo pošljala svojih otrok v daljno barbarsko deželo, ne da bi bila gotova, da jih bo učinkovito ščitila »trikolora«, je hotel Mussolini reči, da ne bo imel nobenih ozirov pri zaščiti italijanskih teženj, ki se ne dajejo zadovoljiti s kakšno Tigrejo ali Ogadenom ali pa z gospodarskimi koncesijami v južni Abesiniji, na kateri itak že leži roka angleškega kapitala, ampak zahtevajo vso Abesinijo pod absolutno avtoriteto italijanske krone.

Cesar Mussolini ni izrecno povedal, to je bil v njegovem imenu že pojasnil v Londonu Dino Grandi, tako da so v Londonu kakor v Parizu izrazili govor duceja razumeli popolnoma pravilno in mu nato takoj dali že pripravljeni odgovor.

Hoareu zlomil vrat — Egipt

80 angleških bojnih ladij zbranih v Aleksandriji

London, 19. dec. b. V političnih krogih se začenja in to potrjuje tudi »Times« in »Morning-post«, da Hoare ni odstopil vsled svojega neuspeha v zagovarjanju sporazuma, ki je bil izdelan med njim in Lavalom v Parizu za rešitev italijansko-abesinskega spora, temveč predvsem zaradi izredno kompliciranega stanja, ki je nastalo zaradi nevesne in skrajno škodljive Hoareove politike v Egiptu, ki bo sedaj povzročila težke in zamolane probleme, ki se bodo zelo neugodno razvijali za Veliko Britanijo.

S tem v zvezi poroča Reuter, da se je angleška vlada sedaj odločila, da stori v Egiptu velike vojne priprave, zlasti hoče nabaviti ogromne količine vojnega materiala in hrane, kajti Velika Britanija se boji in sicer ne brez razloga, da bo v najkrajšem času nastal na Sredozemskem morju nevaren položaj. »Daily Express« se norčuje iz zunanje politike Hoarea in pravi, da ni Pariz tisti,

Pariški predlog pokopan

Sankcijski odbor bo takoj začel s svojim delom

Zeneva, 19. dec. e. Svet Zvez narodov se je sestel na odločilno sejo danes dopoldne. Na sporedu je bil posvet o pariškem sporazumu glede zaključka sovražnosti v Abesiniji. Seja je bila tajna in ji nista prisostvovala niti abesinski niti italijanski zastopnik. Seja je bila kratka, ker je bil daljši razgovor o pariških predlogih nemogoč. Tudi do nobenega formalnega zaključka Svet Zvez narodov ni mogel priti, češ da še nima v rokah odgovora abesinske in italijanske vlade.

Po seji pa so vsi delegati izjavljali častikarjem, da je pariški sporazum že pokopan. Razpoloženje na seji je bilo tako, da se o tem niti ni govorilo, če je mogoče vzdržati pariške predloge v skladu s določili pakta Zvez narodov. Zato se je debata zasukala takoj tako, da prav za prav ni treba govoriti o vsebini sporazuma, ker se obe vladi nista odgovorili. Zveza narodov pa ima tako odbor trinajstorič, ki naj prouči skladnost pariškega sporazuma s paktom Zvez narodov. V odboru trinajstorič pa imajo male države večino in je jasno, da sporazum tudi tam ne bo našel lepšega sprejema, kot pa ga je danes našel pri Svetu Zvez narodov. Pariški predlog je torej pokopan.

Reuterjeve dopisnik poroča, da bo sedaj takoj začel s svojim delom sankcijski odbor, ki ima za nalogo razširiti sankcije proti Italiji. Misli se, da se bo sestanek sankcijskega odbora vršil že jutri ali pa v soboto. Ne ve se še, če se bo odločilo, da se nove sankcije znajo proti Italiji takoj izvajati. Dopisnik se zdi verjetno, da se bo v začetku januarja znova sestel sankcijski odbor in šele tedaj sprejel končno rešitev. Vendar pa bi bila to po mnenju dopisnika najmilejša oblika poti, ki se bo sedaj ubrala proti Italiji.

Eden sili k sankcijam!

Zeneva, 19. dec. e. Zelo veliko senzacijo je vzbudila okoli pol trih popoldne vest, da je moral Eden v imenu svoje vlade zahtevati, da se mora sankcijski odbor Zvez narodov sestati še noč ob pol 6. Lord Eden je zaprosil za ta sestanek zato, da bi lahko še noč odpotoval nazaj v London.

Ta zahteva Edena je vzbudila zelo veliko pre-

Zadosten razlog

Kakor vidimo, ni treba iskati drugih globljih razlogov za preobrat angleške politike, ker ta razlog popolnoma zadostuje in leži javno na dani. Šele sedaj bomo razumeli, kako je mogel Eden s predhodno odobritvijo g. Baldwin na seji Sveta ZN »priporočiti Laval-Hoareov načrt z besedami, da je ta predlog pomenil skoro nemogočo nalogo, da pa je bil predložen od Anglije samo zato, da pokaže svojo dobro voljo, da se doseže mir, da pa nikakor ne predstavlja ničesar, kar bi Anglija hotela braniti v vsakem slučaju in za vsako ceno, in da ga sploh ne bo branila, ako bi ga ostali faktorji, to je Rim, Addis Abeba in Zveza narodov, odklonil. Iz tega je tudi razumljivo, da je Laval, ki je svoj predlog branil sicer bolj odločno kot Eden, toda z veliko manjšim poudarkom, nego so splošno pričakovali, po končani seji francoskim žurnalistom dejal, da je njegov predlog stvarno popolnoma propadel in da smo se vrnili k prejšnjemu stanju, ne da bi vedeli, kaj bo temu sledilo. S tem je v zvezi tudi pisanje današnjih francoskih dnevnikov, ki so dobili direktno od zunanjega ministrstva navodilo, naj izrečejo obžalovanje nad govorom duceja v Pontinii, ker je ta govor zelo otežkočil g. Lavalu njegov poskus v Zenevi.

„V Rimu se delajo pogumne...“

V Rimu se delajo zelo pogumne, toda vprašanje je, ali javnost res soglaša z ducejem. Mussolinijevi najbolj fanatični pristalci se izgovarjajo s tem, da ni pokvaril situacije Mussolini, ampak združena internacionalna socialmasonerija, kateri da se je posrečilo z največjimi intrigami uničiti pogoje pravičnega in častnega mira za Italijo. To pa ne odgovarja dejstvu, ker sta tako Baldwin kakor Laval hrabro držala v šahu »združeno internacionalno socialmasonerijo«, dokler ni g. Mussolini sam posredovalni predlog Anglije in Francije odbil, kakor smo že zgoraj dokazali. Na vsak način je ustvarjen sedaj tak položaj, da nihče v svetu ne ve, kaj mu bo sledilo. Položaj bi se dal še vedno rešiti, če ne bi Mussolini bil v strahu, da bo moral kompromis, kakor sta ga predlagala Anglija in Francija, plačati s svojim padcem. Mussolini si ni namreč s svojo abesinsko politiko nakopal samo tihe in strahopetne, a jako globoke opozicije v italijanskih širokih krogih, ki želijo mir, ampak je ustvaril tudi opozicijo najradikalnejših fašistov, katerim načeljuje njegovi največji sovražniki, kakor so odpoklicani Bono, bivši tajnik Farinacci njegov konkurent Balbo in drugi, ki sedaj na seji velikega fašističnega sveta zastopajo najintransigentnejše stališče in ki so pripravljeni uporabiti silo, če bi Mussolini odnehal, da ga strmoglavijo. Dobro poučeni krogi v Rimu so namreč mnenja, da je Mussolini, kojega časopisje je še tik do zadnjega momenta pisalo vsej v bistvu v prilog Laval-Hoareovemu predlogu, sedaj naenkrat utihnilo in skuša dokazati, zdaj prišel do zaključka, da je ta predlog za Italijo itak nesprejemljiv.

Mussoliniju se je torej zgodilo, kar se je zgodilo Goethejevemu Zauberlehrlingu, ki ni mogel več potolažiti zlih duhov, ki jih je bil sam priklical...

ki mu je zlomil vrat, pač pa Egipt.

Aleksandrija, 19. dec. b. V zvezi s poostrenim mednarodnim položajem se izvajajo noč in dan nujna dela za obrambo luke. V Aleksandriji je zbranih okrog 80 angleških bojnih ladij, tako, da za posamezne ladje ni več prostora in se morajo nekatere umakniti izven luke na odprto morje ob čašo, ko se raztovarja blago. V zapadnem delu mesta je zgrajeno ogromno vojaško taborišče, v bližino katerega ne sme nihče. Nujno se gradijo lesene barake in postavljajo novi šotori za čete, ki prihajajo neprestano iz Anglije. Vojni material, ki dnevno prihaja v luko, raztovarjajo izključno angleški vojniki. V zadnjem času je prislopo tudi mnogo letal. Ni sicer mogoče presoditi, kako močno je angleško letalsko brodevoje v Egiptu, ker se to drži v največji tajnosti, vendar pa se smatra, da je mnogo močnejše od italijanskega letalskega brodevoja v Libiji.

senečenje. Posebno v krogih francoske delegacije je zavladalo veliko razburjenje. Še okoli poldneva sta Laval in Eden izdelala predlog resolucije, ki naj bi jo sprejel Svet Zvez narodov na jutrišnji dopoldanski seji. Po tej resoluciji bi bila vsa debata o sankcijah in o pariškem sporazumu odložena do začetka januarja. V začetku januarja bi nato ti pododbori Zvez narodov oddali svoje mnenje in nato bi Svet Zvez narodov na svojem rednem sestanku, ki bo 20. januarja 1936, šele odločil, ali je potrebno, da se sankcije proti Italiji razširijo.

Se neoposlednji sestanek sankcijskega odbora bo najbrž porušil vse te račune.

Abesinija odklanja

Pariz, 19. decembra. AA. Havas poroča iz Addis Abebe, da je abesinska vlada odklonila pariške predloge z motivacijo, češ, da bi bil predlagani režim slabši od mandatskega režima.

Stalinova navodila jugoslovanskim komunistom

Kako je treba nastopati pri volitvah

Zagreb, 19. decembra. b. Centralni komite komunistične stranke v Jugoslaviji, ki ima svoj sedež na Dunaju, je izdelal okrožnice, ki vsebujejo točna navodila za delo komunističnih agitatorjev za časa volitev. V teh okrožnicah so glavne smernice opisane v spodnjih točkah:

1. Opozicijski fronti je treba postaviti nasproti komunistično opozicijsko fronto pod vodstvom delavcev.

2. Med množicami je treba razširiti pojem o razrednem boju in o škodljivosti vseh buržujskih strank, kakor so radikali, demokrati, zemljelci, HSS itd., za delavske interese.

3. Borba z vsemi silami, da se odtrga čim več skupin in posameznikov od drugih strank in se jih pritegne v vrste komunistov; treba se je potruditi, da se vnese čimveč razdor v vodstvo opozicijske-

Hoare se pere „Sedaj se ne bojim več groženj Italije“

LONDON, 19. dec. e. Današnja zgodovinska seja angleškega parlamenta se je začela v zelo veliki napetosti. Že eno uro poprej so bile vse tribune parlamenta zasedene in ves diplomatski zbor je bil zbran v svojih ložah. Tudi v kuluarjih zbornice je vladalo svečano in turobno razpoloženje. Povsod se je opazalo, da preživljamo tokrat v človeški zgodovini tragične trenutke. Demisija sira Samuela Hoarea je bila le ena izmed tragičnih postavk sedanjega položaja.

Ko je Hoare prišel v parlament, tokrat že kot navadni poslanec, ga je večina konservativnih poslancev pozdravila s ploskanjem. Opozicija je bila tako obzirna proti človeku, ki ga je usoda izigrala, da ni priredila protidemonstracij. Pač pa je vsa opozicija sprejela s ploskanjem prihod majora Atleeya, ki vodi opozicijo.

Seja se je začela z majhno zamudo. Prvi je dobil besedo sir Samuel Hoare, ki je svoj govor začel takoj z zelo odkritimi mislimi. Veliko pozornost je vzbudila njegova izjava, da govori sedaj zato, ker se ne boji več groženj Italije. Dalje pravi Hoare, da je vojna v Afriki odprla mnogo nerešenih vprašanj in da bi pravilno rešila vsa vprašanja, mora imeti Anglija vso podporo ostalih držav, da nato lahko podpre Zvezo narodov.

Zelo veliko težavo mu je pri tem delu delalo francosko javno mnenje. To je bilo v večini proti našemu stališču. Francosko javno mnenje hoče vzdržati zvezo z Italijo za vsako ceno. Težave na tej strani so torej bile take, da sem moral pogajati v znani obliki in smeri. Zato sem moral nastopiti pot politike, ki je peljala do tega, da se sankcije proti Italiji čimbolj zavro.

Vojna, je nadaljeval Hoare, je sprožila zelo koščiva vprašanja med Anglijo in Francijo. Glede na to, da je bil velik del francoske javnosti zelo občutljiv glede odnosov z Italijo in glede vsega, kar bi moglo oslabilo francosko obrambo, sem storil vse, kar sem mogel, da se to vprašanje čimprej uredi, in sicer z nadaljevanjem lojalne politike sankcij in s prisilno akcijo. Nikoli nisem izpustil niti enega dne, da ne bi poskušal s kakršnimkoli sredstvi najti mirno ureditev tega težkega spora.

Imeli smo dvojno nalogo: popolno udeležbo pri kolektivni akciji in dognanje temelja za mir. V takšnem ozračju smo imeli preostati 14 dni. Tako je prezagled nastopil nov položaj, ki je izrazil vprašanje prepovedi petroleja. Zdelo se je nedvoumno, da bi v primeru, če se odredi prepoved izvoza petroleja in če pri izvajanju tega ukrepa sodeluje mnogo držav, to napravilo učinek sovražnosti in da bi se zgodilo nekaj docela nasprotnega kakor tisto, kar smo na koncu pričakovali. (Ploskanje in odobravanje.)

Baš zaradi vprašanja učinkovitosti prepovedi izvoza petroleja je nastal vznemirajoč položaj sprito italijanskega odpora. Dobili smo informacije, da nobena odgovorna vlada ne more zanemariti dejstva, da bi Italija videla v prepovedi izvoza petroleja vojaško sankcijo in dejanje, ki pomeni vojno proti njej. Nikakor se nismo hali, da bi naš narod mogel ogroziti Italijo. Če bi nas Italijani napadli, bi se branili, in sodeč po zgodovini, bi se uspešno branili. Vzemirjalo nas je neko dorela drugo vprašanje — vprašanje, ali ne bi osamljeni napad te vrste proti vlesili morda brez polne pomoči s strani drugih držav pomenil neizogibnega razpada ZN.

V takšnih okoliščinah, glejte, sem pred 14 dnevi odšel v Pariz — moral sem tja oditi. In začeli so se razgovori v ozračju, ogroženem z vojno. Bilo je ozažje, kjer je vse kazalo, da je večina držav članic DN nasprotna vsaki vojaški akciji. Okoliščine so terjale nujno odločitev, saj je bilo treba čez pet dni začeti razpravo o prepovedi izvoza petroleja v Zenevi.

Mislil sem, da ni upravičeno predlagati dogoditev prepovedi izvoza petroleja, razen tedaj, če bi mogli pokazati Zvezi narodov, da so se razgovori dejansko začeli. To je bil trenutek, ko je večina držav, članic ZN, sodelovala pri izvajanju gospodarskih sankcij, a nobena država članica Zvez nar. razen nas ni izdala nikakih

Položaj na bojišču

Asmara, 19. dec.

Po poročilih, ki prihajajo iz italijanski glavni stan, je na reki Takaze 65 km jugozapadno od mesta Aksuma proti drugemu armadnemu zboru, ki sestavlja desno krilo italijanske fronte, prišel hud napad abesinskih čet, ki je zahteval razmeroma veliko žrtev na italijanski strani. V prvi vrsti morajo seveda askari štet mnogo mrtvih. Abesinska ofenziva čez reko Takaze in pa udor njihovih čet v tembijsko ozemlje poslednje očitno ta namen, od leve strani obiti italijansko desno krilo. Po smekaj došlih vesteh se je močnim abesinskim oddelkom posrečilo, da so vdre v pokrajino Sire in Adi-Aho, čigar prebivalstvo se je preje Italijanom že podvrglo. Abesinske čete stoje pod poveljstvom generala Aialu Buruha in so precej daleč napredovale v zasedeno ozemlje. Tukaj sklepajo, da hočejo Abesinci v prvi vrsti zastrašiti prebivalstvo, da se ne bi naprej predajalo Italijanom. Proti abesinskim četam so Italijani v naglici vrgli veliko čet iz Aksuma, ki jih podpirajo tudi lahki tanki. Prav tako se je pričela tudi živahnejša delavnost italijanskih vojnih letal.

Dr. Korošec čestita dr. Benešu

Belgrad, 19. dec. m. Pri izvolitvi dr. Beneša, dolgoletnega zunanjega ministra češkoslovske republike, za predsednika te re-

vojaških varnostnih ukrepov. Naposled je bil to čas, ko se mi je zdelo, da je bistvena stvar sodelovanje Anglije in Francije, ko je bilo treba preprečiti polom v Zenevi in razpad fronte sankcionistov. Predlogi so v vsakem primeru bili izdelani na minimum, pri katerem je bila francoska vlada pripravljena sodelovati. Meni se je zdelo, da je v tem trenutku najvažnejše začeti razgovore tudi na tem temelju, čeprav bi bil rajši videl, da ni bilo v tem načrtu nekih določb. Sprito koščivosti vprašanja, sem mislil, da je treba v vsakem primeru tvegati ta poskus, in da je glavno, da se ohrani solidarnost Anglije in Francije. Baš ta duh, edini cilj, da dosežemo sporazum glede mirovnihih predlogov, je edino opravičilo pariškega komunikeja.

Kakšni so bili ti predlogi, ki smo jih dali sprtima strankama in DN? Mnogoštevilni prijatelji mi svetujejo, da nič ne govorim. Znani so vsemu svetu. Svet jih ni odobrila. Ne morem sprejeti tega nasveta, ne glede na samega sebe, ne glede na pravični postopek proti sebi, ne glede na koščivost vprašanj, za katera gre.

Hoare je nato orisal predloge, vsebovane v Laval-Hoareovem načrtu. Glede pristanišča Asaba je podčrtal, da se o tem predlogu ni dalo debatirati. Glede gradnje železnice je poudaril, da ni šlo za kršitev abesinske suverenosti.

Hoare je nato posebno poudaril, da je najmanj četrtina spodnje zbornice zahtevala, da se Italiji da priložnost za kolonijsko ekspanzijo.

V tem trenutku so se zaslišali vzkliki, a ne iz vrst opozicije.

Hoare je nato opozoril na angleško-francoski dogovor iz leta 1906 in na izmenjavu not med Italijo in Anglijo leta 1925 v dokaz, da je Anglija priznala gospodarske interese Italije v večini Abesinije, in sicer tako, da je to področje obsegalo tudi južno Abesinijo.

Šele pred kratkim, je poudaril Hoare, smo izjavili, da se naši gospodarski interesi sujejo zgolj okoli Tanskega jezera in Modrege Nila. Med velikim ugovarjanjem opozicije je Hoare izjavil, da so pariški predlogi nesorazmerno manj ugodni za Italijo, kakor so bile Mussolinijeve zahteve proti Edenu letošnje poletje. (Ta Hoareov pasus je opozicija sprejela s smehom), a tudi od kasnejših Mussolinijevih zahtev. V zvezi s tem, je Hoare navedel razne Mussolinijeve izjave. Prav tako misli, je nadaljeval, da je stvar v pogledu Abesinije.

Sedanji razgovori so propadli, ostane še zmerom problem sporazuma. Zaradi sedanjega neuspeha je položaj še težji in nevarnejši, kakor je bil prej. Brez aktivnega sodelovanja ni moči doseči kolektivne varnosti, brez nje bi pa Društvo narodov razpadlo.

Hoare je nato govoril o okoliščinah, v katerih se vrši moderna vojna. Na koncu je pa dejal:

Smatram, da je moja dolžnost, da obrazložim ta položaj spodnji zbornici, a prav tako jasno ji moram narisati nevarnosti, ki jih vidim za bodočnost, če nečemo, da nas bodo dejstva presenetila.

Moja vest je čista. Iskreno sem prepričan, da je linija, po kateri sem šel, edina možna v sedanjih razmerah. Mislim, da je bistveni pogoj, da zunanji minister uživa splošno zaupanje svojih državljanov. Tega splošnega odobravanja nisem dobil. Zato sem podal ostavko in to je edini razlog mojega odstopa.

Hoareove besede je spodnja zbornica večkrat sprejela z odobravanjem. Posebno glasno je bilo pritrdjevanje, ko je Hoare govoril o svojem potovanju v Pariz in dodal, da ne odobrava, da hodijo zunanji ministri v tujino pogajati se v tujih prestolnicah.

Novi zunanji minister

London, 19. dec. e. Novi zunanji minister bo imenovan še tekom te noči. Največ izgledov ima bivši zunanji minister sir Austin Chamberlain.

Spremembe občin

Belgrad, 19. dec. m. Notranji minister dr. Anton Korošec je podpisal uredbo o izločitvi Zagorci v okraju Maribor-desni breg iz občine Markovec in priključitvi k občini Korošnica ter uredbo o ustanovitvi občine Radvanje. Po tej uredbi se iz dosedanje občine Studenci izločijo kraji Gornje Radvanje, Spodnje Radvanje in Nova vas ter se iz njih osnuje nova občina Radvanje s sedežem v Spodnjem Radvanju.

Mariborsko kat. starešinstvo

Dne 23. novembra je bil v Mariboru sestanek katoliških starešin, ki ga je sklical mariborski klub SKAS-a. Pozneje je bil razposlan mnogim vidnejšim katoliškim javnim delavcem po vsej Sloveniji, zlasti duhovščini nekaj zapiskov o potezu tega sestanka, zraven pa je bil priložen seznam udeležencev, iz česar bi se moglo sklepati, da vsi omenjeni gospodje soglašajo z dotletnimi izjavami. V soboto, 14. decembra, pa je bil zopet sestanek mariborskega kluba SKAS-a, na katerem je na podlagi podanih referatov bila soglasno sprejeta naslednja resolucija: »Poročilo, ki ga razposlila odbor kluba mariborskega starešinstva, ni mišljenje in sklep mariborskega katoliškega starešinstva.« — Sestanek se je udeležilo okrog 40 starešin. Ker je odbor podal ostavko, bo na prihodnjem sestanku voljen nov odbor.

Zaskrbljenost na rusko-mandžurski meji

Tokio, 19. dec. TG. Dovršitev stratežne železniške proge v Sibiriji po sovjetski Rusiji je povzročila v japonskih političnih krogih in tudi javnosti velikansko skrb. Govori se tudi, da je sovjetska Rusija zbrala že enajst divizij pehote na sibirski fronti, enako tudi tri konjeniške divizije, skupaj torej 230.000 mož. Vsa ta armada se nahaja v bližini Bajkalskega jezera in je po japonskih vesteh njen namen, da nenadoma napade Mandžurijo.

Dunajska vremenska napoved. Padavine, pretežno sneg, v nižinah dež.

Lesena župna cerkev v Mostah dograjena

V nedeljo, dne 22. decembra jo bo generalni vikar prošt Ign. Nadrah blagoslovil

Ljubljana, 19. dec.

Prav na tiho, brez vsega zunanje hrupe, so vrli Moščani zbirali za svojo cerkev sv. Družine, ki bo prva slovenska župna cerkev, posvečena sv. Družini, in po škofovi želji tudi spominna cerkev na evharistični kongres. Ker pa je bila potreba po cerkvi velika, gospodarska stiska pa vedno hujša, so uvideli, da bi zidava cerkve zahtevala preveč žrtev in časa. Zato so se odločili, da po zgledu drugih narodov zgradijo začasno leseno cerkev, ki naj bo poceni in preprosta. Po teh navodilih je mlada Moščanka, gospodična Albina Grumova, diplomirana tehničarka, brezplačno naredila načrte za leseno zgradbo, nakar so se naglo oddala dela. Mestni tesarski mojster g. Zakotnik je prevzel vsa tesarska dela — z okni in vrati vred — za 60.000 dinarjev.

Sredi oktobra so zapeli krampi za temeljna zidarska dela, katera so Moščani pod strokovnim nadzorstvom stavbenika g. Vižintina opravili po večini s prostovoljnimi delom. Druga obrtniška dela so poprijeli moščanski obrtniki, g. Miha Jenko pa je neumorno zbiral cerkvene potrebščine.

Tako je s pomočjo dobrotnikov od srede oktobra lesena cerkev rasla in je danes dograjena. V nedeljo 22. decembra pa bo novo cerkev blagoslovil mil. gospod prošt dr. Ignacij Nadrah, ki je kot generalni vikar predsednik cerkvenega stavbenega društva v Mostah. Gospod knezoškof, ki je kot pomožni škof in generalni vikar bil prvi predsednik tega društva, je pred svojim odhodom v Ameriko odobril misel, da bi se zgradila zasilna cerkev. Ko je odhajal, pač ni slutil, da bo ta mi-

sel še pred njegovo vizitacijo uresničena.

Te dni se dopolnjujejo v cerkvi zadnje priprave. Danes, v četrtek, je g. Mišvelj iz Zelene jame začel postavljati klopi, g. Slivar iz Trnovca pa baročni oltar. V petek bo postavljena še obhajilna miza, v soboto pa prižnica. Medtem je moščanska občina napeljala mimo cerkve novo cesto. Žal, da je mraz onemogočil, da bi bila cesta dobro utrjena. Mestna občina ljubljanska je napeljala v okolico cerkve cestno razsvetljavo ter posodila za slavnost tudi drogove in zastave. Moščanski fantje in moške so dobili precej mlajev, katere bodo z drogovci vred jutri postavljali. Dekleta pa že cele tedne pleto vence.

Moščani so imeli od lanske jeseni duhovniško službo božjo ob nedeljah ob 9 pri č. karmeličankah na Selu. Od te ljubke in priske cerkvice se bodo poslovili v soboto ob pol 7 zvečer s petimi litanijami in blagoslovom. Na koncu bodo zapeli slovesni »Te Deum«.

V nedeljo ob 9 zjutraj bo g. prošt ob številni asistenci blagoslovil novo hišo božjo ter nato bral v njej pontifikalno sv. mašo. K tej slovesnosti so vabljeni vsi Moščani, pa tudi vsi Ljubljančani. Zlasti pa bo odbor povabil še posebej vse tiste, ki so z večjimi darili prispevali. Povabljen bo tudi ban g. dr. Natlačen, novi ljubljanski župan dr. Adlešič in dosedanj dr. Ravnihar. Povabljena sta tudi ministra gg. dr. Korošec in dr. Krek, ki sta tudi dobrotnika cerkve sv. Družine.

Na tako slavnost, kakršne Moste še niso nikdar doživeli, se z vno pripravljajo vsi Moščani brez razlike.

Škof dr. Gregorij Rožman med Slovenci pri Sv. Stefanu v Minnesoti, ki je najstarejša slovenska naselbina v Ameriki. Tam župnikuje g. J. Trobec, nečak pokojnega slov. ameriškega škofa Jakoba Trobea.

Ptujska občinska politika

Iz govora župana dr. Remca ob zaprisegi novega občinskega sveta

Ob priliki zaprisega novega občinskega sveta je župan dr. Alojzij Remec nagovoril občinske svetovalec in med drugim izjavil:

Gospodje! V težkih časih ste bili poklicani k sodelovanju pri upravljanju poslov ptujske občine. Mnogo bolj kakor druga mesta čuti Ptuj gospodarsko krizo, ki pritiska na vse sloje prebivalstva in noče in noče popustiti. Že od davnih dob je Ptuj odvisen od svoje okolice in je naš trgovec, obrtnik in delavec živel od nje. Zato ima kriza našega kmečkega prebivalstva, ki živi v gospodarskem okrožju našega mesta, za posledico krize meščanov. Če kmet nima, tudi gospod nima — to velja, žal, tudi za Ptuj, ki nima industrije in drugih pridobitnih panog. Tudi naši uradniki in upokojenci, ki so jim bile plače znižane, imajo polno razumevanje za vse te gospodarske težave zasebnih in pridobitnih slojev, saj so tudi oni zaradi krize hudo udarjeni. Tako vidimo povezanost med vsemi stanov v našem Ptuj. Vsi skupaj smo v silno težkem gospodarskem položaju.

Kako odpmoči temu neznosnemu stanju? Ena edina rešitev je: skupno delo, vsi za enega, eden za vse. Ne sme biti nasprotij med pridobitnimi krogi in uradnimi med trgovcem in obrtnikom, med duševnim in telesnim delavcem. Vsi skupaj moramo zavestno vse -ile, da složno in z ljubeznijo vršimo svojo dolžnost v zasebnem poklicu in na tem mestu pri upravljanju poslov mestne uprave. Ni nerganja in razdiranja zaradi malenkosti ne sme biti med nami, temveč vsi se moramo zavestno, da bomo kos težavnim gospodarskim prilikam le tedaj, če bomo vsi roko v roki z državo in banovino tudi v občini imeli pred očmi samo splošni blagor, zaščito poštenega dela, spoštovanje vseh stanov ter zakonitost in red — ne pa zagrizenost in strankarsko nestrpnost ter zasledovanje osebnih koristi.

Pri skupnem delu nas ne sme ovirati ne politična pripadnost ne narodna različenost. Ptuj — mora — čeprav je po številu prebivalstva v Sloveniji najmanjše avtonomno mesto — postati velik v spoštovanju načela, da je v občini dobrobit občanov v vseh ožirih prvo, vse drugo pa stranskega pomena ali pa brez pomena. Nikdar in nikoli pa ne sme pri teh stremiljenjih trpeti narodna ali državna ideja, kar tudi poudarja prisega, ki smo jo danes položili.

Pri svojem delovnem programu moramo upoštevati težke gospodarske prilike, da ne bomo nalagali občanom novih bremen, ki jih finančna moč prebivalstva več ne zmore, temveč da s skrajšanjem dosedanjih izdatkov pridobimo sredstva za naloge, ki so v javnem interesu neodložljive.

V prvi vrsti moramo zavestno vsi svoj vpliv, da s konverzijo obstoječih občinskih dolgov dosežemo znižanje dosedanjih obrestnih mere in s tem razbremenitev proračuna. Saj je pri sedanjih obrestnih meri za obresti in amortizacijo dolgov potrebna vsota skoraj 400.000 Din. t. j. toliko, kolikor znaša donos vseh doklad k direktnim državnim davkom. Ker so občinski dolgov v glavnem najeti pri mestni hranilnici v Ptuj, bi bila na ta način omogočena njena

likvidnost, kar bi gotovo poživilo gospodarski promet v mestu.

Dalje bomo stremeli za tem, da se zviša zaščitna uvoznina na nekatere tvorniške izdelke, da zaščitimo na ta način našega malega obrtnika: krojača in čevljarja. Dohodki iz te zvišane uvoznine bi prišli v prid skupnosti, ker bi omogočili znižanje najemnine vina, ki predstavljajo predvsem za srednje in nižje sloje občutno breme.

Skrbeti nam bo tudi treba, da se mestna podjetja po možnosti reorganizirajo, da bo njih donos uspešnejši.

Kakor doslej, bo moralo mesto posvetiti vso pozornost socialnim nalogam, ker zahteva stalno naraščanje števila siromakov, brezposelnih, tuberkuloznih itd. nujno izdatnejši podpor.

Glede drugih načrtov, kakor: razširitev mesta, kanalizacija in vodovod, regulacija trgov in cest itd. nam pa gospodarska kriza preprečuje vsako prognozo. Iz vidika pa teh stvari ne smemo pustiti, ker bi izvršitev podobnih javnih del pomagala lajšati gospodarsko bedo in brezposelnost naših ljudi.

H koncu moram pa poudariti še to, da smo poklicani v mestni svet samo začasno in da je želeli čim prej svobodnih in tajnih občinskih volitev, ko bodo meščani izvolili svoje zastopstvo po svoji izbiri in po svojem zaupanju. Do tedaj pa, gospodje, vas prosim, da me odkrito, vestno in do konca podpirate pri vodstvu naše občine, da se bomo izkazali vredne zaupanja one oblasti, ki nas je poklicala na ta mesto, a tudi vredne zaupanja občanov, katerih koristi moramo zastopati. Jaz pa vam obljubljam, da se bom pri svojem delu ravnal vseskozi po zakonu in svoji vesti z geslom: vse za državo, narod in naš Ptuj!

Popolnoma zastonj in brezobvezno

smo Vam vsak čas na razpolago z nasveti in proračuni za poljubno oglaševanje v našem dnevniku v

božični in novoletni dobi

Potrudite se osebno v eno naših uprav ali kličite telef. št. 29-92

Mariborčani kličite 29-50

Celjani pa 1-76

Oglase za izdajo »zlate nedelje« sprejemamo do 21. decembra popoldne, za božično številko pa samo do 23. dec. opoldne

Vlom v garažo „Desa“ pojasnjen

Ljubljana, 19. decembra.

Skrivnostni vlom v avtogaražo in montažno delavnico »Desa« na Tyrševi cesti, ki je zaradi razmeroma velikega plena vzbudil precejšnjo pozornost povsod, je sedaj pojasnjen. V noči od 28. na 29. november je namreč neznan vlomilec odklenil vrata delavnice in nato iz avtomatno zaprte blagajne vzel okrog 65.000 Din: skoraj v samih bankovcih. Policijska preiskava je drugi dan takoj ugotovila, da je moral to storiti nekdo, ki so mu razmere precej poznane. Ključavnice izvedene je ugotovil, da so bila vrata delavnice odklenjena s originalnimi ali pa z dobro ponarejenimi ključi. Prav tako je izvedenec ugotovil, da je bila blagajna odprta ali z originalom ali pa z izvrstno ponarejenim vtičnikom, s kakršnim se navadno odklepajo težke blagajne »Wertheimeriet«.

Popolnoma razumljivo je, da je pri takih, tako jasnih okoliščinah moral pasti sum na uslužbenec podjetja, in policija je napravila pri štirih izmed njih hišne preiskave, ki so pa bile brez vsakega uspeha. Enega izmed teh so odvedli tudi v preiskovalni zapor, ker se je ponoči vrnil v delavnico, kar je tudi sam v družbi, s katero je bil v kavarini, povedal. Ko se je vračal iz delavnice, je tega uradnika opazil stražnik, in zato je razumljivo, da so prvi znaki dajali možnost, da je bil ta uslužbenec tudi storilec. Policija je seveda z natančnimi preiskavami dognala, da osumljeni nikakor ne more biti kriv in ga je po treh dneh izpustila na svobodo.

Povsem jasno je, da je nad vsemi uslužbeneci podjetja ležala po tej tatvini stražna mora, saj so z zdravo pametjo lahko presodili, da ne more biti storilec nihče drugi, kakor nekdo izmed njih. Zato — Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josel grentice«.

delom seznanil slovensko občinstvo. Pri prvem predvajanju, ki so se ga udeležili odlični zastopniki Cerkve, svetne oblasti in vojaštva, je tvoril primeren uvod film o II. evharističnem kongresu.

JUU in premestitve učiteljstva

JUU — sekcija za dravsko banovino, je razposlalo te dni svojim članom naslednje okrožnice:

1. OKROŽNICA

JUU — sekcija za dravsko banovino v Ljubljani. Štev. 1256/35-36. V Ljubljani, dne 12. dec. 1935.

Predmet: Privatni pozivi na vložitev prošnje za preme-

stitiv.

Naznačeno ime učitelja.

Zvedeli smo, da ste prejeli privatni poziv za vložitev prošnje za premešitev. Prosim, da nam z obratno pošto pošljete originalni dopis, ki Vam ga bomo po uporabi na Vašo zahtevo vrnili.

Istočasno nam sporočite, ali z mestom, ki je bilo navedeno v pozivu, soglašate tudi sami oziroma ali ste vložili prošnjo proti svoji volji pod vplivom poziva g. banskega šolskega nadzornika.

Tovariško pozdravljamo!

Ivan Dimnik s. r., predsednik.
Metod Kumelj s. r., tajnik.

2. OKROŽNICA

JUU — sekcija za dravsko banovino v Ljubljani. Štev. 1257/35-36. Ljubljana, dne 12. dec. 1935.

Predmet: Zaščita članstva:

vložitev prošnje za pre-

mešitev na privaten

poziv. Preklic prošnje.

Naznačeno ime učitelja.

Kot član JUU Vam je znano vse delo in vsa skrb stanovske organizacije, da bi se uredilo vprašanje prosvetne personalne politike po načelih, ki izključujejo možnost vznemirjenja, nezadovoljstva in zagrenjenega odpora, ki se javlja zaradi težkih pogojev v zadnjih letih v vedno ostriji obliki in učiteljskih vseh. Učiteljstvo in njegova organizacija sta vselej odločno zastopala stališče, da je tako v interesu šole kakor v interesu stanu potrebno, da prenehajo vse premešitve, ki jih ne narekujejo resnično utemeljeni razlogi, oziroma, ki niso izvršene na podlagi po rednem razpisu vloženih prošnji. Realizacija teh zahtev zahteva predvsem tudi visoko moralno vrednost, stanovsko zrelost in organizacijsko solidarnost članstva. Znano Vam je tudi, da je delegacija banovinske skupščine sama spontano zahtevala, da opozori organizacija vsakega člana v slučaju potrebe na to stališče.

Sekcija sama ni protiva temu, da bi bili Vi premeščeni na mesto, kamor želite. Ne more pa se strinjati na način, kako naj bi se to zgodilo, ker se ta način v celoti protivi osnovnim načelom, ki jih je letos sprejela glavna skupščina v pogledu prosvetne personalne politike. Zlasti za boljše mesta je potrebno, da se nudi možnost najširše konkurence, v kateri morejo sodelovati vsi reflektanti na taka mesta. Odločati morajo potem predvsem službena ocena, službena leta in socialni razlogi. Oddajanje takih mest brez razpisa oziroma vsaj brez interne službene objave ali na kak drug način, ki onemogoča najširšo konkurenco, mora imeti za stan in šolo samo škodljive posledice.

S tega vidika Vas kot člana JUU prosimo, da takoj ekspresno vložite direktno na gospoda ministra prosvete Dobrivoja Stoševca preklic svoje prošnje za premešitev (v sledi ime kraja), ki ste jo vložili na privatni poziv banskega šolskega nadzornika g. Štruklja in jo poslali njemu osebno. Preklic naslovite na tale naslov: g. Dobrivoj Stoševič, minister prosvete, Beograd, Ministrstvo prosvete. Sekciji pa, prosimo, pošljite istočasno prepis, ki ga blagovolite svojerodno podpisati. Ta dopis pošljamo na Vas tudi v Vašem lastnem interesu, ker hočemo s tem istočasno preprečiti, da bi se iznašali kdajkoli proti Vam očitki, da ste se osebno okoristili s slučajno Vam ugodno situacijo.

Pričakujemo za trdno Vašega odziva in tovariško pozdravljamo!

Predsednik: Ivan Dimnik s. r.
Tajnik: Kumelj Metod s. r.

Kdor je preživel prejšnji prosvetni režim pri nas, vse njegove grozovitosti in preganjanja, in prebolel vse tisto za pedagoško delo skrajno neugodno ozračje, ki je zadobilo z uzakojeno in po prejšnjem režimu tudi praktično brezvestno izvajano nestalnostjo učiteljstva pri nas svoj višek, ta ve, da je primer te agitacije čisto navadna stran-ka-vo-režimska pobarvana bujskarja in da je JUU sedaj oblekila pri nas plašč zagovornika stalnosti učiteljstva samo zato, da bi ohranila tisto krivično stanje učiteljstva, kakor ga je malo prej zagrešil prejšnji režim. Vsak trezen in pošten človek, pa naj si je to učitelj (-ica), izobraženec ali preprost deželan pa ve tudi, da ga ni bilo doslej prosvetnega režima pri nas, ki bi storil toliko socialnih in neposredno družinskih krivic s premešitvami, kakor je bil prejšnji. Tozadevna imena preganjalcev, ki so bila objavljena nedavno v »Domoljubu«, pričajo celo o smrtnih žrtvah. Na vse to pa se znajde zdaj celo organizacija učiteljstva, ki bi morala kot stanovska organizacija zastopati interese vsega članstva, ki pa prej ob vnebovpijoče krivičnem pre-

„Golgota“

(Ob premieri.)

Prvič v zgodovini filma se je zgodilo, da so se dogodkov naslavnejše velike noči lotili prvovrstni strokovnjaki. ki so imeli obenem silno spoštovanje do vere in veliko ljubezen do resnice. Tu ni nobenega vsiljivega prodajanja verskih skrivnosti, nobenega podžigljivega sentimentalnosti in površnega pobožništva, to je zgodovina Judov, zagrezenih v zunanost Mojzesove postave in trepetajočih za prvenstvo med narodom, in zgodovina rimskih okupatorjev, ki iz razprtij judovskih velikašev kujejo svoj kapital, zgodovina prvega velikega tedna.

Kakšna razlika med raznimi židovskimi »spasijoni«, ki s pobožnimi obrazi Kristusa in mnogimi lepoticami v svetniških pozah skušajo vzbujati neka omladna čustva, in tem filmom, kjer je Kristus — obsojenec, čeprav je centralna osebnost vsega velikega dela, središče vselega valovanja množice na Cvetno nedeljo in divjih, narečenih demonstracij na dvorišču palače rimskega upravitelja Pilata in osrednja misel na Golgoti. S kakšnim spoštovanjem in kako mojstrsko je režiser obče za film preveč svete prizore pri zadnji večerji, kako spoštljivo skriva Marijo, kakor da se je bal vsega božjega v pasijonu in sprejel le človeško stran, to pa je obdelal z vso spretnostjo, s silnim poznavanjem psihološkega ozadja vseh teh dogodkov. Tako je pod njegovim spretnim vodstvom nastala napeta drama, pretresljiva tragedija, znanstveno neoporečna slika dogodkov, obenem pa dogmatično veren »spasione«, in — dober zelo dober film, ki mora zadovoljiti še tako razvajenega kritika. Taka mojstrovina pod tem imenom ali s to vsebino še ni prišla v svet!

Vse okolje, v katerem se dejanje razvija, je tako pristno, da je že s tega stališča vredno film pogledati. Strogi Pilat in njegov klasični dvor, njegova lepa žena, ki bi na vsak način rada obvarovala moža da ne bi Kristusa na smrt obsodil, rimska soldateska, silni židovi templja, razkošni in pohotni dvor Heroda — v kratkem prizoru dobi popolno sliko njegovega značaja in vse njegove okolice — vmes pa nezanesljiva, podkupljiva množica, ošabni in vseh zvitosti večji farizeji, razočarani apostoli in Kristusovi učenci, prostrana dvorišča in arkade — vse to dokazuje, da so pri filmu imeli opraviti dobri zgodovinarji, nepristranski dogmatiki in spretni operaterji. »Golgota« je prvi film te vrste, nad katerim se niti strogi katolik ne more spodbikati, ki pa obenem tudi filmov vajencu očesu nudi popolen užitek Verske vsebina, filmska tehnika in neponarejeno zgodovinsko okolje — vse to se je tu pod velikopoteznim vodstvom režiserja strnilo v skladno celoto. Godba lepo podpira dejanje, slike pa te tako prevzamejo, da jo večkrat skoro presliši. Le parkrat je ves ta ogromni aparat za hip omagal pred veličino trenutka, kar pa opazi le kritik, če je trd realisti, ki se nalašč ne mara zanesti v vsebino pretresljivih prizorov.

Francoska katoliška filmska produkcija je s tem filmom postavila močen mejnik, kino »Union« pa ima zaslug, da je s tem velikim

Drobne novice

Akadska zveza in Akademski glas

Slovenski katoliški akademiki, zbrani na izrednem obnem zboru Akadske zveze 11. t. m., ugotovljamo, da se je Akademski glas izneveril svojemu prvotnemu namenu, ki je bil izražen v naslovu »informativno-strokovni list«, in je postal enostransko kulturno opredeljen list.

Neinformirana javnost bi tako mogla dobiti vtis, da se vsi ljubljanski akademiki z njegovim pisanjem strinjajo.

Katoliški akademiki obsojamo »Akademski glas«, ker se v njem vedno pogostejše javlja očitvena marksistična miselnost, v zvezi s tem pa tudi mrznja proti krščanski vrednotam.

Ljubljana, 19. decembra 1935.

Za Akadamsko zvezo:

Erjavec Janez, preds. — Lipovec Vinko, tajnik.

Koledar

Petek, 20. decembra: Kvatre, Evgenij in Makarij, mučenca.

Osebnosti

— Iz vojaške službe. Odrzani so za vodnika 2. čete 40. pešpolka »Triglavskega« peh. podporočnik Vladimir Simončič; na službo v štab zetskoga orožja, polka za pravne posle orož. kap. I. r. Aleksander Mlakar; za vodnika gostivarskega voda vardarskega orožja, polka orož. poročnik Vinko Bon; za vodnika viniškega voda vardarskega orožja, polka orož. poročnik Josip Tušar in za vodnika rumenskega voda dunavskega orožja, polka orož. poročnik Peter Radoš.

— Izpit so napravili za rez. san. podporočnike kaplari-dijaki dr. Artur Polak, dr. Ivan Smrečnik, dr. Milan Putnik, dr. Franc Češnik in dr. Martin Benedik; za rez. lekarniškega podporočnika kaplari-dijaki Anton Toner, Veselin Pivarski in Otokar Brajer in za rez. veterinarskega podporočnika kaplari-dijaka dr. Vekoslav Dekaris in Milan Dolenc.

KINO Danes
Union Pretresljivi pasijonski film
TEL. 22-21 **GOLGOTA**

Cez 4000 igralcev Stotine pevcev
Predprodaja vstopnic od 11—12.30 in od 15 ure dalje

— Udeležbenem homiletičnega tečaja na Dunaju od 7. do 10. januarja 1936 je dovoljen 50% popust na vseh avstrijskih vlakih.

— Denarni zavodi v dravski banovini v torek 24. t. m., t. j. dan pred božičem ne poslujejo. — Udruženje bančnih in zavarovalnih zavodov za dravsko banovino.

— Uprava fonda v korist slepih otrokom v zavodu za slepe v Kočevju sporoča vsem ustanoviteljem, dobrotnikom in članom fonda, da se je 17. t. m. brala v farni cerkvi v Kočevju maša za dušnico za umrle dobrotnike, ustanovitelje in članke fonda. Maši so prisostvovali vsi gošenci zavoda s svojim učitelstvom. Uprava fonda bo v bodoče izdajala posebna poročila z imenikom ustanoviteljev, dobrotnikov in članov fonda. Za vse prispevke, darovane fonda, se ustanoviteljem, članom in dobrotnikom najiskrenejše zahvaljujemo.

— Obesil se je preteklo nedeljo zvečer pri Sv. Jurju ob Taboru Ribič Martin p. d. Ožbotov. Tine. Že prej je dvakrat poskusil izvršiti na ta način samomor, pa so ga obakrat pravočasno rešili. V tretjič pa se mu je le »posrečilo«. Bil je zelo vdan pijanci in je napravil vse svoje premoženje. Star je bil šele komaj 30 let.

Če hočeš vesel, čvrst in zadovoljen biti, moraš vedno NAŠ ČAJ — piti

— Nevaren karambol se je pripetil preteklo sredo dopoldne pred gostilno Fonda na Gomilskem. Tam se je ustavil Jugovjez avtobus, ki vzdržuje promet med Vranskim in St. Petrom. Med tem časom, ko je avtobus stal, je privozil mimo neki trg. potnik s svojim avtom in se hotel izogniti. Ker pa je bila cesta zaradi dežja zelo ledena, avto ni mogel naglo zaviti iz kolovoza, temveč je zdrknil nazaj in obenem s tako silo zadel v avtobus, da je postal avto neraben za nadaljnjo vožnjo. Avtobusu se ni zgodilo nič hujšega, samo eno svetilko mu je avto zdrobil. Potniki avtobusa so se seveda prestrašili. Ravnotako je tudi vozač avta odnesel zdravo kožo. Vsekakor je bila velika sreča, da karambol ni povzročil hujših posledic.

— Corona Collection. Zelo primerna zbirka kot novoletno ali božično darilo. Vsebuje klasične klavirske skladbe najslavnejših svetovnih glasbenikov v sto lepo opremljenih zvezkih. Vsak zvezek stane samo 10 Din in se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Cenik brezplačno.

— Pred vsako spremembo vremena Vas pečejo noge in bolijo kurja ocesa. Nerazpoloženi ste tako rekoč za nobeno delo. Vsak korak je za Vas prava muka. To vse le zato, ker svojim nogam ne posvetite dovolj pažnje, ker jih redno ne negujete. Obiščite našo pedikuro. V posebej za to pripravljene kopeli Vam osvežimo noge in omeščamo trdo kožo. Odstranimo brez bolečin kurja ocesa in debelo kožo. Postrizemo Vam zarasle nohte. Pedikiranje 6 Din. Proti utrujenosti in za boljše cirkulacijo krvi Vam priporočamo strokovnjsko masiranje nog. Masaža nog 4 Din. Posetite nas, pričujte se sami.

Ljubljana, Šelenburgova 7.

— Karambol avtobusa s »kamničanom« pred sodiščem. Šofer Magistrovega avtobusa Adam Levicki, ki vozi na progi Ljubljana—Cruče že 5 let, se je pred sodnikom zagovarjal zaradi neprevidne vožnje, s katero je 28. oktobra ob 18.30 povzročil karambol avtobusa s »kamničanom« na križišču državne ceste in železniške proge pri Tavčarjevem dvoru na Ježici in je bila nevarnost za potnike. Šoferjevi prisotnosti duha je zahvaliti, da ni bilo človeških žrtev in hujše katastrofe. Obtožen prestopka zoper varnost potnikov in železniškega prometa je Levicki navajal, da je bila kritičen čas megla, da ni videl niti 10 m naprej in da čuvaj na prelazu ni dajal predpisanih znakov z lučjo. Vozil je iz Ljubljane na Cruče. Tudi ni slišal predpisane dolgega žvižga lokomotive. Kot priča zaslišani čuvaj Fran Zagar je nasprotno trdil, da takrat ni bilo megle, da je vlak videl že na 800 m in avtobus na 160 m. Strojvedja je dal znak z žvižgom,

sam je tudi dajal predpisane znake za avtobus. Pri karambolu so bili 3 potniki lažje poškodovani in so zahtevali precej visoke odškodnine. Šofer Adam Levicki je bil obsojen na 6000 Din denarne kazni odškodno na 100 dni zavora, v plačilo stroškov, dalje povprečnino 500 Din in 3 poškodovancem ima skupaj plačati okoli 2500 Din odškodnine. Državni tožilec dr. Fellacherr je prijavil priziv zaradi preizkusa kazni.

— Ogenj je uničil žago posestnice Helene Fojkar v Spodnji Suhi št. 23 in sicer je pogorela žaga in še pokrito skladišče lesa najemnika žage Lenarta Cemažarja iz Sv. Lenarta, ki je imel v skladišču polno suhega lesa, največ desk. Najemnik žage trpi okoli 40.000 Din škode, katera, žal, ni bila nič krita z zavarovalnino. Kako je nastal požar, se ne ve, sumijo pa, da je bilo zažgano. Tudi lastnica žage trpi velike škode, ker je žaga uničena.

Pri ljudeh, ki jih pogosto nadleguje zapeka, vsled česar imajo vrenje v želodcu in črevih, pospešuje se temeljito čiščenje celokupnih prebavil s čašo naravne

Franz-Josefove

grenke vode, zaužite jutraj na tešče. Z uporabo Franz-Josef-ove grenke vode se naglo odstranja belina z jezika, ki se nakopiči vsled zapeke, obenem se pa doseže tudi boljši tek. — J. L. 8, br. 3047433.

— Javna zahvala. Gospa Thea Suppanz, posestnica graščine v Marenbergu, je blagovolila pokloniti marenberški župni cerkvi za novo oltarno preprogo znesek Din 1140, s čimer je spet pokazala svojo veliko naklonjenost do cerkve in pospešila vredno razumevanje za njene razne potrebe ter se veliki dobrotnici tem potom izreka najtoplejša javna zahvala. — I. Messner, dekan.

Pijača res božanska je Slatina Petanjska!

— Dihurji nad kurelino. Neki gostilničar v Štepanji vasi pri Ljubljani je pred kratkim ujel v nastavljen past tri dihurje, ki so hodili ponoči v hlev h kuram, jih več pomorili ter spili kri in jajca. V past je nastavljal jajca in jih tako vse tri ujel. Enega teh dihurjev si je dal nagačiti.

— Smučarji v Avstriji. Na podlagi turističnih dogovorov med Jugoslavijo in Avstrijo priredi »Putnike za božič izlet v vlakom v razne kraje Avstrije (Innereims, Turracher Höhe, Heiligenblut). Odhod iz Ljubljane 24. decembra z brzovlakom ob 9.47. Informacije in prijave pri »Putniku« v Ljubljani.

— Ali lahko radio nadomesti glasbo? Lahko, ali samo Siera-radio-aparat.

Nov zemljevid Julijskih Alp. Alojzij Knafele je priredil IV. izdajo svojega zemljevida po Julijskih Alpah. Dosedanje izdaje so bili najprejše turistični vodniki po triglaviških planinah. Uporabljali so te zemljevide tudi smučarji, dasi v dosedanjih izdajah niso bile zaščitne zimske poti. To pomanjkljivost je odpravil Knafele v svoji IV. izdaji ter ta zemljevid tudi sicer vsestransko izpopolnil. Smučar in hribolazec dobita v njem vse, kar more nuditi dober zemljevid. Tako so vrisane v zemljevidu vse važnejše smuške smeri in sicer zaznamovane in nezaznamovane, dalje so označena mesta in smeri, ki se morejo prekariti samo peš, posebej opozarja zemljevid na mesta, kjer je nevarnost plazov itd. Ta zemljevid, ki je odlično delo Jugoslovanske tiskarne, spada brez dvoma med najboljšie poletne in zimske orientacijske zemljevide Julijskih Alp. Cena mu je 5 Din in je na razpolago v vseh knjigarnah in v pisarni SPD na Aleksandrovi cesti.

— Vsega v izobilju za malo denarja v veliki izbiri oblik. Hubertusov, zimskih sukenj, perila itd. pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

— Zadnikrat letos v Gorico in Trst z avtom 28. do 30. decembra. Obsejne listine preskrbite vsakomur. Podrobna pojasnila pošljemo brezplačno. Priglasite in plačala sprejemanje do 21. t. m. »Po božjem svetu«. Ljubljana Šentpetrska vojašnica.

Liubliana

— O sodobni Palestina. taki, kakršna je v resnici dandanes, bo pocaj predaval na večeri Prosvetne zveze pisatelj Mirko Javornik in to na podlagi lastnih doživetij, ki jih je zbral v knjigi »Pomlad v Palestini«. Ob prelepih skiptičnih slikah bo predavalci ponazoril pokrajino, ljudi, probleme svete dežele, naskok civilizacije in socializma nanjo. Palestina dandanes ni samo dežela Jordana, puščav, Božjega groba in spominov, marveč tudi obljubljeni raj za judovstvo vsega sveta, ki sili vanjo, ko skuša osvojiti z denarjem, civilizacijo in socializmom. Palestina je dandanes dežela, kjer se križajo svetovni nazori, politične tendence, socialni eksperimenti, pastirstvo in najmodernejša življenje. Dežela šestdesetih jezikov in štiridesetih ver, na katero so z vsjo svojo težo ležli Angleži, saj pomeni zanje ključ do Azije. In vrh vsega je to zemlja, kjer živi toliko spominov in dokazov našega odrešenja. Predavanje se vrši ob 20. Vstopnina: sedeži 3 Din, stojšča 2 Din, za diake 1 Din.

— Katoliško prosvetno društvo na Gradu v pripori dne 22. dec. v dvorani Rokodelskega doma, Komenskega ul. 12. ljudsko igro v 5. del. Revček Andrejček. Vstopnina: sedeži po Din 8, 6, 4, stojšča po Din 3. Predprodaja vstopnic na dan predstave od 2 pop. dalje v Rokodelskem domu, Komenskega ul. 12. Začetek ob pol 8 zvečer.

— Prosvetno društvo »Ljubljana-mesto« ima drevi ob 3 v mali dvorani hotela Metropol redni sestanek. Predaval bo g. dr. Vinko Šarabon o Abesiniji.

Poslovni gospod

in zelo zauzeta gospodinja ne utegneta v miru izbrati Božička med tednom, zato imamo drogerijo v nedeljo, dne 22. decembra 1935 ves dan odprto. Drogerija Gregorič d. z o. z., Ljubljana, Prešernova 5.

— Članski sestanek Društva združenih zasebnih in trgovskih namesencev, ki bi se moral vršiti drevi v Rokodelskem domu, zaradi nastalih ovir odpada in se bo vršil takoj po praznikih.

— Prosvetni odbor Trnovo ponovi v nedeljo 22. decembra ob 3 popoldne komedijo »Čvrček za pečjo«. Čisti dobiček te predstave je namenjen v dobrodelne namene, zato vabimo vabimo občinstvo, da se predstave udeleži v čim večjem številu. Cene prostorov so globoko znižane.

— Silvestrov večer priredi v Trgovskem domu Zdrženje trgovcev v Ljubljani z zelo bogatimi sporedom, nakar že danes opozarjamo vse trgovce in prijatelje trgovcev. Ker je pričakovati, da bo udeležba zelo velika, je treba miže rezervirati do 27. t. m. v tajništvo Zdrženja, tel. 29-27. — Uprava.

— Državna tkalnica preprog, Sarajevo, opušča koncem tega meseca svojo razstavo perzijskih in bosanskih preprog ter vabi cenj. občinstvo, da si v lastnem interesu pravočasno ogleda razstavo v Šelenburgovi ulici 7, ker imamo tudi nekaj primernih komadov. Prodaja se tudi na dolgoročno odplačila.

— Neprevidno sankanje in smučanje. Šolski in drugi že odrasli otroci smučajo in sankajo z Golovca dolj vprav nad Hradeškega cesto ter se zaletavajo čez njo v trenutkih, ko drve mimo avtomobili in vozovi. Da je pri takem neprevidnem športu nesreča kar izživana, se ni čuditi. To in tako divjanje naj bi policija strogo zabranila!

— Za božične praznike sta darovala g. in g. Ivo in Ana Sunara Din 300 za mestne reveže, brezposelne in uboge otroke. Srčna hvala in mnogo posnemovalcev.

— Poskusno vrtanje za temelje univerzitetne knjižnice. Pri poskusnih vrtanjih za temelje so na vogalu ob Vegovi in Turjaški ulici prevrtali dobrih 23 m globoko. Nato so zadeli na skalo in prevrtali še dober meter v skalo, tako, da so prišli v globino 25 in pol metra. Skala je tu popolnoma zdrava, tako, da je jasno, da v tej globini leži, gnota, ki bo lahko nosila najtežjo knjižnico. Plasti, ki leže višje, sestoje večinoma iz ilovice in grušen, ki ga je naplavila voda. Na vogalu Gosposke in Turjaške ulice bodo začeli vrtati drug poskusni rov, ki naj pokaže, kako globoko leže temeljne kamnite plasti.

NAJLEPŠA DARILA

za Božič in Novo leto kupite najceneje pri

TIČARJU

LJUBLJANA, Šelenburgova 1
in Sv. Petra cesta šte. 26

— Ljubljanski sadjarji in vrtnarji. Prav agilna podružnica SVD v Ljubljani je v sredo polagala na obnem zboru bilanco o svojem delu in napredku. Velika Ljubljana bo štela 6 podružnic SVD. Potrebno bo izdelati enoten in smoten program za vse stroke sadjarstva in vrtnarstva. Velika Ljubljana bo štela znaten odstotek kmečkega prebivalstva in bo potrebno, da se naše kmetijstvo prilagodi potrebam mesta. Umetno bi bilo, da bi se pri mestni občini ustanovil vrtnarski odbor, slično kot so pri okrajnih načelnih kmetijskih odbori. Podružnica je priredila več strokovnih tečajev, do 15 predavanj in jeseni l. pomološko razstavo. Uspehi so vidni. Predavanj se je udeležilo do 4000 poslušalcev. Na predlog odbornika g. Avgusta Lozarija, vrtnarja v Trnovem, je podružnica uvedla akcijo proti vandalskemu pustošenju mestnih nasadov in cvetličnih vrtov. Na solah naj bi se uvedel en dan za posk o zaščiti cvetlic. Prav rentabilen je vzoren nasad špargljev. V novi odbor so bili izvoljeni stari člani v znak priznanja njih dela in zaslug, na novo pa sta vstopila v odbor banovinski sadjarji referent-strokovnjak g. inž. Josip Skubic in v nadzorni odbor g. Zelenik od monopolne uprave. Podružnica šteje sedaj nad 300 članov. Občni zbor je pozdravil inšpektor g. Humek, ki je izrekel pohvalo podružnici za njeno uspešno delo, ki je ena najvzornjših podružnic.

— Posesne spremembe. Učitelj na Bevkah pri Vrhniki Jože Terpič je kupil od Angele Toplakove hišo št. 3 v Mali Čolnarski ulici za 100.000 Din. Šolski nadzornik v Slov. Konjicah Darko Gselman in soproga Ela sta kupila od graščaka Ernesta Galleta v Zgornji Šiški par. št. 524-2 k. o. Zg. Šiška za 26.000 Din. Trgovec Nikolaj Malgaj v Ljubljani VII pa od istega parcelo št. 422-5 k. o. Zg. Šiška za 25.950 dinarjev. — Pod agrarno reformo spada cel kompleks graščaka Oskarja Koslerja na Barju je bil razdeljen 22 agrarnim interesentom v izmeri 103.099 m² za 32.470 Din. Nekateri interesenti, ki stanujejo na lžanskem in tudi v ljubljanski občini so dobili deloma še neobdelano zemljo za minimalno odškodnino. V zemljiški knjigi je bil sedaj izveden prenos lastninske pravice na te interesente. Neki interesent je dobil 12.111 m² barjanske zemlje za 1431 Din.

— Sralee, modne in športne, kravate, naramnice, žepne robce ter razno jagrovo perilo, kupite v Vašo zadovoljnost le pri trvdki Miloš Karničnik, Stari trg 8.

Maribor

Pripombe k mestnemu proračunu

Maribor, 19. decembra.

V današnjem »Slovencu« smo v širšem obrisu podali sliko občinskega gospodarstva v bodočem proračunskem letu 1936/37. K posameznim, samo s številkami izraženim postavkam so potrebne še nekatere pripombe:

— Osebnih razhodov, predvideni s 3.715.350 Din, so nekoliko manjši kot v lanskem proračunskem predlogu, in sicer za približno 180.000 Din. To gre na račun znižanja uradniških prejemkov. Kljub temu predstavljajo osebni izdatki 15% celotnega proračuna mestnega zaklada, v njih pa se niso všteli izdatki za nameščence Mestnih podjetij. — Gasilstvo tudi po novem proračunu razmeroma malo obremenjuje mestno občino, ker bo tudi v bodočem letu v glavnem prenesla vse te posle na prostovoljno gasilsko četo, dasi bi morala imeti po zakonu o organizaciji gasilstva pri četi gotovo številu poklicnih gasilcev. Vendar je mariborska gasilska četa strokovno in disciplinsko na taki višini, da lahko v vsakem oziru nadomestja poklicne gasilce. — Amortizacija in obrestovanje občinskih dolgov zahteva 8.140.850 Din. V lanskem proračunu je bilo za to postavko določenih 8.459.155 Din, tedaj letos za 318.305 Din manj kljub temu, da so v postavki že predvidene tudi obresti od 7-milijonskega posojila za zgradbo nove magdalenske šole. V tekočem letu je namreč občina odplačala precej posojil. Če primerjamo postavko za amortizacijo in obrestovanje s celokupnim proračunom, vidimo, da zahtevajo samo dolgovi tretjino vseh proračunskih izdatkov. To je že velika obremenitev občinskega gospodarstva, ki je ni mogoče več povečati. Po udariti pa je treba, da je občina svoje obveznosti dosedaj z največjo točnostjo izpolnjevala ter je v tekočem letu odplačala samo na glavnici 3.660.158 Din. Koncem letošnjega leta znašajo občinski dolgovi 60.125.597,24 Din (7 milijonov za novo šolo še ni všteti), ker posojilo še ni v celoti realizirano. — Socialno skrbstvo: Povišek Din 231.235 napram minulemu letu je nujno potreben zaradi naraščajočih potreb. Vsebuje tudi dve postavki za nakup opreme in za vzdrževanje novega mladinskega zavetišča v Magdalenski ulici za dobo pol leta. — Postavka za znanost, umetnost in prosveto je letos na videz zmanjšana, to pa je zaradi tega, ker se je v lanskem proračunu iz tega naslova dalo za Sokola Matico 110.000 Din za ureditev njegovega letnega telovadišča.

— Francu Grafenauerju. Narodno zavedne Mariborčane vabimo ob pol 7 zvečer na kratko komemoracijo v dvorani na Aleksandrovi cesti 6. Govoril bo Grafenauerjev rojak dr. Fr. Schaubach.

Kašelj in hripavost

ublažijo Mr. Bahovecvi »Smreka« bonboni,

sestavljani iz smrekovega ekstrakta in mentola. Radi tega zrahljajo katar, olajšajo izločanje sluzi ter desinficirajo usta in grlo.

„Smreka“ bonboni

v lekarnah in drogerijah zavitek
Din 4.— in 6.—

Apoteka

Mr. L. Bahovec

Ljubljana, Kongresni trg 12.

Vstopnine ni. (Dvorana ne bo zakurjena.) — »Slovenska straža.«

— Nad 500 potnikov je pripeljal v sredo zvečer poseben vlak »Putnika« z Dunaja. Vsi so se udeležili kompenzacijskega izleta, ki ga je priredil »Putnik« na podlagi pogodbe z Avstrijo. Med njimi je bilo tudi precej Mariborčanov. Da so zmogli naglo revizijo takega števila potnikov, so se jim naši obmejni organi odpeljali naproti do Špilja ter revidirali potnike v vlak.

— Stare mariborske korenine izumirajo. V Taborski ulici 11 je zatnil svoje trdne oči Jurij Lindner v 90. letu svoje starosti. Rajniki je bil dolgo let zaposlen kot tlakar pri mestni občini. Naj počiva v miru.

— Vinarstva in sadjarske šole — bolnišnica. Z ozirom na vesti, ki krožijo v Mariboru in katerim so nasledili celo nekateri listi, da se ukine mariborska vinarstva in sadjarske šole, ki naj se premesti v Svečino, sedanja šola pa preuredi v otroško bolnišnico, smo se informirali na merodajnem mestu in smo dobili sledeče podatke: Nihče, najmanj pa kralj, banska uprava misli na to, da bi ukinila mariborsko vinarstvo in sadjarske šole. Nasprotno je načrt, da se ta šola še razširi z nakupom primernih zemljišč. Nihče zato seveda tudi ne more misliti na to, da bi se premestila ta šola iz Maribora. Takim vestem more verjeti samo tisti, ki nima z našim kmetijstvom prav nobenega stika in zato tudi ne ve in ne more razumeti, kakšnega pomena je ta šola za naše kmetijstvo ravno v Mariboru, ta pa tudi ne ve, kako je ta ustanova ravno v Mariboru ukoreninjena v zavesti naših kmetov.

— Lepo božičnico so priredili v sredo zvečer državnim in samoupravnim upokojenci v Gambrinovi dvorani ter ob tej priliki obdarovali svoje v bedi živeče tovariše z denarnimi darili. Lep nagovor je imel pri tej priložnosti član vodstva Društva upokojencev g. Vrhnjak. Pri božičnici je sodelovala tudi mestna godba in pevski zbor magistratnih nastavljenec.

— Izprememba na tržnem nadzorstvu. Mestni tržni nadzornik veterinarski nadsvetnik g. Hugo Hinterlechner je stopil v pokoj. Z vodstvom tržnega nadzorstva je začasno poverjen veterinarski svetnik g. Franjo Lužar.

— Neki misli o abesinski vojni je naslov predavanja, ki ga priredi za svoje člane in druge rezervne častnike uprava mariborskega pododpora UROIR. Predavanje bo drevi ob 20 v dvorani restavracije »Novi svet« v Jurčičevi ulici.

— Mati ne pride po otroka. K Mariji Breznik v Dajnkovi ulici je prišla neznana mlajša ženska z otrokom v naročju s prošnjo, naj ji prevzame otroka v oskrbo proti mesečni odškodnini 100 Din. Breznikova otroka ni hotela sprejeti, naposled pa se je dala prepovoriti, da je vzela malčka za tri dni, dokler ne dobi službe. Od tedaj pa je preteklo že mnogo dni in mati še ni prišla po svoje dete. Otrok je moškega spola ter star 4—5 mesecev. Breznikova je prijavila slučaj policiji s prošnjo, da se odda otrok v kak socialni zavod.

— Popravimo. V poročilu o gostovanju igralске družine od Sv. Lovrenca na Pohorju smo pomotoma navedli kot režiserja kaplana Petana. Igro »Podrti križ« je režiral učitelj Josip Petrun, ki je obenem vodil tamburaški orkester.

— O škropljenju sadnega drevja bo predaval ravnatelj Priol na obnem zboru Sadjarske in vrtnarske podružnice za Maribor in okoliš v nedeljo, dne 29. decembra t. l. ob 9 dopoldne na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Sadjarji ter ljubitelji sadjarstva in vrtnarstva vladno vabljani.

— Obsejni promet v novembru ni bil preveč živahen. Preko Maribora je priprotovalo v državo 5530 oseb, odpotovalo pa 5377 potnikov.

— Prsti v cirkularki. Zagarju Alojzu Drofeniku je cirkularka odrezala dva prsta leve roke.

— Polenovko, sveže namočeno, dobiti v trgovini Skaza na Glavnem trgu. Rotovž

— Mlade kanadske topole, zasajene vzdolž promenade na Aleksandrovi cesti, je v sredo zvečer padajoči sneg čisto k tlom pripognil. Potrebno bi bilo sedaj ta drevesca otresti snega, da bi se preprečila velika škoda.

Celje

— Seja mestnega sveta bo drevi ob 6. Na dnevnem redu so poročila odborov.

— Za božične Vincencijeve konference so nadalje darovali: Banovinska hranilnica 500 Din, Cinkarna d. d. 500 Din, Mestna hranilnica 200 Din, Golob, Gaberje 100 Din in trvdka Stermečki 10 parov snežk in 300 Din. Vsem darovalcem najiskrenejše hvala!

— Društvo hišnih posestnikov za Celje in okolico prosi vse svoje cenjene člane, da po svoji moči podpro pomožno akcijo mestne občine, celjske za pomoč brezposelnim na ta način, da porazdele od mestnega poglavarstva poslana tiskovina med svoje najemnike in pobrane zneske oddajo s seznamom darovalcev mestnemu poglavarstvu celjskemu (soba št. 2, mestnemu tajniku Witavskemu) vsak mesec.

— Podporno društvo za revne otroke v Gaberju je tudi letos priredilo običajno Miklavžovo obdaritev. Društvo je obdarovalo otroški vrtec okoliške deške šole in druge revne otroke ter nekaj onemoglih starčkov. Otrok je bilo obdarovanih 360. Odbor se iskreno zahvaljuje vsem, ki so pripomogli, da se je ta obdaritev izvršila v tako velikem obsegu.

— Velika tatvina pojasnjena. Ko je v ponedeljek popoldne prišla trg. pomočnica Julijana G. v svoje stanovanje na Slomškovevemu trgu, je opazila, da je bilo v sobi vse razmetano in ugotovila, da ji je bilo ukradenih 10.000 Din. Zadevo je prijavila policiji, ki je začela takoj poizvedovati in kmalu ugotovila, da so tatvino izvršili 22-letni Franc C. iz Drobnege dolga, krojaški pomočnik brez posla, ki je bil pred dnevi na podlagi amnestije izpuščen iz zaporu, njegov 25-letni brat Karel, ki je bil izpuščen iz zaporu prod 1 mesecem (lansko leto sta bila oba zaradi tatvin v raznih celjskih trgovinah in v Trbovljah obsojena). V družbi z njima je bil tudi 28-letni italijanski državljan Stanko V. Policija je po daljšem razsodovanju vse tri aretirala. Pri njih so dobili samo še 250 Din.

Naši kliringi

Saldo aktivnih kliringov je znašal septembra 466 milijonov Din pasivnih pa 259 milijonov dinarjev

Najnovejša poročila Narodne banke za 3. četrtletje 1935 prinašajo tudi nekatere podatke o stanju naših kliringov. Dočim banka redno objavlja stanje za naš aktivnih kliringov, je podatke za ostale kliringe, v katerih smo pasivni, najti samo v zadnjih četrtletjih. V kliringih, kjer smo bili pasivni, je znašal saldo dotičnih držav:

	30. junija milj. din.	30. sept. milj. din.	v din. a primocu
Českoslovaška	141.9	118.7	152.5
Francija	64.6	61.7	79.3
Švica	5.0	10.4	13.4
Belgija	7.1	7.1	9.1
Poljska	4.3	5.8	4.3
Bolgarija	0.2	—	—
Turčija	1.8	—	—
Romunija	1.8	—	—

K temu pregledu je pripomniti, da so podatki za Poljsko izraženi v dinarjih, kjer je pristel že prim 28.5%. Kliringi z Bolgarijo, Romunijo in Turčijo, ki so bili še junija za nas pasivni, so postali aktivni. Skupno je znašal konec septembra naš aktivni saldo v prometu s Českoslovaško, Francijo, Švico, Belgijo ter Poljsko 258.6 milij. din. konec junija v teh kliringih 283.6 milij. din.

Reorganizacija zavarovanja zas. nameščencev

Dne 16. in 17. decembra je bila v Zagrebu seja ravnateljstva Osrednjega urada za zavarovanje delavcev, na kateri je bilo ugotovljeno, da sicer število zavarovancev narašča in bo znašalo za 1935 povprečno 565.000, toda istočasno pada zavarovana meza. Zaradi tega je od 20 krajevnih organov zaključilo v prvih 9 mesecih letos svoje poslovanje z deficitom 12 organov.

Glede komunalnih posojil je prišlo 74 prosenj za posojila v znesku 206 milij. Din. Toda, ker veliko število prosenj ne odgovarja pravilniku, bo o prošnjah odločalo ravnateljstvo na prihodnji seji.

Mnogo se je govorilo o reorganizaciji zavarovanja zasebnih nameščencev. Osrednji urad za zavarovanje delavcev je predložil za finančni zakon 1936-37 odredbo, po kateri se namesto dosedanjih zasebnodruštvenih blagajin narede Blagajne za zavarovanje zasebnih nameščencev kot javne na načelu samouprave. Te blagajne bi bile krajevni organi Osrednjega urada, morale pa bi imeti najmanj 2.500 članov. Člane blagajne se lahko uvrsti v višje razrede, ki ne bodo obvezni za vse zavarovance. Blagajne bodo mogle nadalje osnovati posebne fonde za dajanje večjih podpor kot so dovoljene po zakonu o zavarovanju delavcev. Iz teh fondov bi se mogle dati tudi podpore brezposelnim, dokler se to vprašanje ne uredi s posebnim zakonom. Za te fonde bi člani plačevali posebno določeno do največ 25% rednega prispevka za bolezensko zavarovanje.

Končno je ravnateljstvo odobrilo proračun upravnih stroškov Osr. urada ter proračuna posameznih uradov. Med drugim se bo zmanjšalo število uslužbencev posebno pri onih uradih, ki imajo večje število članstva na sedežu urada ali svojih ekspozitur.

Za pomočnika glavnega ravnatelja je bil postaljen naš rojak in znani zavarovalno-matematični strokovnjak g. Rad. Matjašič.

Gibanje kapitala delniških družb. Po podatkih Narodne banke je bilo v prvih 9 mesecih letos ustanovljenih v naši državi 26 delniških družb z glavnico 28.4 milij. din, dočim jih je bilo v prvih 9 mesecih lani ustanovljenih 32 z glavnico 49.850.000 din. Povišanje kapitala je v prvih 9 mesecih letos izvedlo 11 družb za 29.375.000 din, dočim je povečalo glavnico lani v prvih 9 mesecih 15 družb za 59.9 milij. din.

Pri lenivosti črevesa

kataru v črevih, obolenju skrajnega črevesa odstranjevanje naravna

FRANZ-JOSEFOVA

grenka voda zaprtje spodnjih organov dobro in nazo. Mnogoletne izkušnje uče, da poraba Franz-Josefove vode izboljša urejanje funkcije črev.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15483, 25. V. 35.

Aktivni kliringi pa nam kažejo sledečo sliko:

	30. junija milj. din.	30. sept. milj. din.
Nemčija	278.1	318.7
Italija	58.3	142.8
Bolgarija	—	0.6
Turčija	—	0.8
Romunija	—	3.3

Iz tega pregleda sledi, da je znašal naš aktivni kliringi saldo konec junija 336.4 milij. pa je do konca septembra narasel na 466.2 milijona din. Seveda je kasneje naša aktivnost še bolj narasla, saj je samo v prometu z Nemčijo prve dni decembra aktivni saldo narasel nad 400 milij. din, dočim je znašal aktivni saldo v italijanskem kliringu 184 milij. din. Če primerjamo stanje pasivnih in aktivnih kliringov, vidimo da je stal pasivnemu saldo konec junija v znesku 283.6 milij. din nasproti aktivni saldo 336.4 milij. din, konec septembra pa je bilo razmerje: pasiva 258.6, aktiva 466.2 milij. din. K temu podatkom je pripomniti, da je znašala leta 1934 najvišja zadolženost naše države v raznih kliringih po odbitju aktiv okoli pol milijard din, ki pa se je že na koncu leta 1934 izpremenila v aktivnost (po odbitju pasiv) v znesku 11 milij. stab. din.

Za lastnike novih zgradb

Mariborska mestna občina je do sedaj za nove zgradbe, ki uživajo časovno davčno olajšavo glede državnega davka in samoupravnih doklad, dovoljevala po posebni prošnji lastnikov takih zgradb oprostitve od plačevanja občinskih davščin, to je gostaišine, vodarine in kanalsčine za dobo 6 let, izvzemala je pa od te oprostitve poslovne prostore vseh vrst, za katere so se morale plačevati tudi v teh šestih letih gorenje občinske davščine v polnem iznosu.

Proti naložitvi občinskih davščin za poslovne prostore in proti omejitvi trajanja oprostitve obč. davščin za zgradbe v obce na dobo 6 let, so se pritožili nekateri lastniki novih hiš v Mariboru, češ da po členu 37-II zakona o neposrednih davkih zgradbe ali deli zgradb z davečnimi olajšavami niso zavezane nikakemu samoupravemu davku in samoupravni dokladi, dokler traja omenjena olajšava glede državnega davka.

Kraljevska banska uprava v Ljubljani je pritožbo zavrnila, upravno sodišče v Celju je pa proti tem zavrnitvam vloženim tožbam v polnem obsegu ugodilo.

Proti temu se je mestna občina mariborska pritožila na državni svet v Belgradu, ki je na obči seji dne 4. in 5. oktobra 1935 l. br. 27.283-35 odločil, da je gostaišina, ki znaša v Mariboru 13% od bruto najemnin in najemnin vrednosti zgradb, po svojem bistvu samostojna samoupravna davščina, ki obremeni najemno razmerje, to je dohodek iz najemnega razmerja in dejansko predstavlja samo eno vrsto občinskih davkov. Ne pobira se kot odškodnina za protiusluge individualnega, temveč obsega značaja, vsled česar je pravi samoupravni davek, kateremu zgradbe ali deli zgradb z davčno olajšavo po členu 37-II zakona o neposrednih davkih niso zavezani.

Glede vodarine in kanalsčine, ki znašata v Mariboru 10% od bruto najemnine in najemne vrednosti, je pa državni svet v Belgradu odločil, da sta po svojem bistvu odškodnina za protiusluge individualnega značaja, katere občina nudi z napravo vodovodne in kanalske mreže, dajanjem pitne vode in odvajanjem odpadne vode kot taka pa ne spada med občinske davke v smislu člena 37-II navedenega zakona.

Na podlagi te rešitve državnega sveta v Belgradu, ki je, ker je bila izdana v javni seji, obče obvezna za vsa administrativna oblastva, ne velja torej le za posredni primer, je sedaj upravno sodišče v Celju tudi vse druge predmetne tožbe v tem zmislu obravnavalo.

Specialno za Maribor izvira iz te rešitve: 1. da so nove zgradbe ali deli zgradb z davečnimi olajšavami, torej tudi v njih se nahajajoči poslovni prostori, oproščene 13%-ne občinske gostaišine, dokler traja olajšava glede državnega davka in

2. da so na podlagi svoječasne sklepa mestnega sveta take zgradbe izvzemši v njih

se nahajajoče poslovne prostore oproščene za dobo 6 let tudi vodarine in kanalsčine.

V bodoče bo torej treba pri mestnem poglavarstvu prositi le za oprostitve novih zgradb ali novih delov zgradb od plačevanja vodarine in kanalsčine, med tem ko je oprostitve od plačevanja gostaišine avtomatično dana, čim se je dosegla časovna davčna olajšava glede državnega davka, ki traja v Mariboru za nove zgradbe 10 let, za nazidave in prizidave pa 5 let.

Dobave: Gradbeni odelok ravn. drž. žel. v Ljubljani sprejema do dne 31. dec. t. l. ponudbe glede dobave 2 kom. kompletnih kontrolnih tračin, 2000 kom. državej za krampe in 2000 kom. državej za lopate. — Ravnateljstvo rudnika Velenje sprejema do 2. januarja 1936 ponudbe glede dobave 800 kg strojnega, 600 kg cilindrskega in 800 kg vulkanskega olja, 300 kg tovrstne masti, risalnih in pisarniških potrebščin (držala, tuš, ris, peres, sušilnikov, papir itd.), do dne 8. januarja 1936 glede dobave 15.000 kg portland-cementa, 15 m gumijastega kabla, gonilnega jermena in 2000 kg transformatorskega olja.

Licitacija. Ravnateljstvo drž. žel. v Ljubljani sprejema do dne 23. decembra t. l. ponudbe za popravilo raznega perila.

Poravnalno postopanje. Uvedeno je poravnalno postopanje o imenovini dolžnika Antona Skoka, posestnika in lastnika parne žage v Domžalah. Poravnalni sodnik Grum Josip, starešina okr. sodišča v Kamniku, Poravnalni upravnik dr. Trampuž Fran, odvetnik istotam. Prijava terjatev do 12. januarja 1936. Poravnalni narek 18. januarja ob 9 v Kamniku. Ponuja 40%, plačiljivih v dveh 6-mesečnih, enakih obrokih. Prvi obrok 6 mesecev po sprejemu poravnave.

Borzo

Dne 19. decembra.

Denar

Neizpremenjena sta ostala Curih in Praga, dočim so vsi drugi tečaji popustili. Nadalje je Narodna banka znižala tečaj za Berlin od dosedanjih 1758.08—1769.95 na 1755.22—1769.00.

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling ostal na ljubljanski borzi neizpremenjen na 8.88—8.98, dočim je na zagrebški borzi narasel na 8.90—9. Grški boni so notirali v Zagrebu 30.15—30.85. Nemška marka je v Ljubljani notirala 14—14.20, dočim je v Zagrebu, popustila na 13.915—14.15. Angleški funt je v Zagrebu narasel na 245.08—247.58. Španska pezeta je v Zagrebu notirala 6.75 blago.

Ljubljana. Amsterdam 2962.16—2976.76, Berlin 1755.22—1769.00, Bruselj 736.80—741.86, Curih 1421.01—1428.08, London 214.71—216.76, New York 4390.5—4366.81, Pariz 289.34—290.78, Praga 181.49—182.59.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 2.076.607 Din.

Curih: Belgrad 7.02, Pariz 20.37, London 15.21, New York 308.25, Bruselj 52.—, Milan 24.82, Madrid 42.20, Amsterdam 208.70, Berlin 123.80, Dunaj 56.85, Stockholm 78.45, Oslo 76.45, Kopenhagen 67.95, Praga 12.77, Varšava 58.15, Atene 2.90, Carigrad 2.43, Bukareta 2.50, Helsingfors 6.66875, Buenos-Aires 0.8325.

Vrednostni papirji

Danes belgrajska borza ni poslovala. Na zagrebški borzi ni bilo znanih izprememb v tendenci in v tečajih. Promet je bil slab.

Ljubljana. 7% inv. pos. 75—77, agrarji 43—45, vojna škoda promptna 361 304, bečl. obv. 60—62, 8% Bler. pos. 80—81, 7% Bler. pos. 70.50—71.50, 7% pos. DHB 73—75.

Zagreb: 7% invest. posojilo 76—78.50, agrarji 43.50 den., vojna škoda promptna 362—363, 12 362—363 (362) 1 2 3, 363 bl., begl. obveznice 61—61.50, dalm. agrarji 60.50 do 62, 8% Blerovo posojilo 81—82, 7% Blerovo posojilo 70.75—71.75, 7% posojilo Drž. hipot. banke 75—78, 7% stab. pos. 77—78. — **Debitice:** Priv. agrarna banka 237—240, Trboveljska 121—140, Osj. slak. tov. 135 bl.

Žitni trg

Tendence je nadalje čvrsta, vendar izprememb v cenah ni bilo niti v Voivodini niti na ljubljanski borzi. Opaža pa se splošno, da se bližajo božičnim praznikom in da se začenja tržišča polastiti mrtvilo.

Ljubljana. Pšenica bač. 79-80 kg 166—170, ban. 78 kg 166—170, oves slav. 144.50—145, korna časa primerno suha 1935 104—107.50, moka pšenična bač. in ban. nišla 265—275, št. 2 245—250, št. 5 225—230, otrobi pšenični bač 110—115

in paradoksom bistveni značaj vse njegove umetnosti, dosegel višek umetniškega ustvarjanja. Globok psiholog, tvorec umetniškega sloga slovenskega jezika, ki teče lahek, zvočen in bogat v njegovi prozi, je dosegel v pripovedni umetnosti tako visoke oblike, da je žel preko ozkega kroga domače pomembnosti in zadobil intimo človeško vrednost.

Prof. Res je te dni oddal založniški gradivo o Ivanu Preglju in o Prešernu, medtem ko piše pregled o slovenskem slovstvu, za kulturo ima na razpolago štiri strani, kar je skoraj več kot bi smeli Slovenci upati.

Koncert bolgarskega tenorista Ivanova v Mariboru

Brez dvoma moramo Mariboru in tistemu delu njegove javnosti, ki redno in z interesom zasleduje naše kulturne prireditve, priznati vsaj toliko kritičnosti in umetniške čute, da zna prepoznati umetniške prireditve po njihovi nadpovprečni ali podpovprečni vrednosti. Odgovorni činitelji morejo biti torej v izbiri previdni. Ako nudimo takšne večere, naj bodo res odličnega in reprezentativnega značaja, to zahteva vsi mariborska javnost z vso pravico sme lastiti. Če bi se neuspešni koncertni večeri ponavljali, potem je povsem razumljivo, da bo zanimanje zanje vedno manjše, kar že tako opazamo zadnje čase!

Tako je prav malo uspel koncertni nastop bolgarskega tenorista sofijske opere g. Haralambija Ivanova, v gledališču. G. Ivanov je nastopil z nekaterimi najbolj znanimi opernimi arijami (Tosca, Bajazzo itd.) in z bolgarskimi pesmimi, (Dobri Hristov, D. P. Ivanov, Georgi Spasov in Mihajlov Stojan), ki so za nas zanimiva novost in smo z veliko nestrpnostjo pričakovali, da jih čujemo v pravem bolgarskem narodnem tona. Vendar ni g. solist proti pričakovanju učinkoval niti z obsežnostjo niti z barvo svojega glasu, pa tudi ne z nastopom. Cutili smo nedisponiranost v glasu. Ako so bile te mu krive za pevsko grlo res porazne vremenske

Naznanila

Liubliana

1. Nočno službo imajo lekarni: Dr. Kmet, Tyrševa c. 48; Mr. Trunkovec doč., Mostni trg 4 in Mr. Ustar, Solenburova ul. 7.
1. Moški odelok Salezijanske pravce na Kodeljevev bo imel drevi ob 8 sestanek.
1. Kino Kodeljevo bo jutri in v nedeljo igral »Devico Orleansko«.
1. Opozorjamo na nedeljski intimitni koncert Glasbene Matice, ki bo dne 21. 1. m. ob 8. uri na 9. uro zvečer v Hubadovi pevski dvorani. Intimitni koncert se vrši pod naslovom »Božični večer« in obsega izključno le dela, ki so zelo primerna in tudi učinkovita o bogatim času. Sedeži po 19, stojalica po 7 Din v Matični knjižnici.
1. Božičnica v amnatu bolških sester se na željo dobrotnikov že v nedeljo 22. decembra ob 16 popoldne ponovi.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Petek, 20. decembra: 11.00 Solaka ura: Božična igra (spisal g. Joža Vamberger) 12.00 Baladajke (pisatelj 12.00 Vremenska napoved, poročila 13.00 Napovedi časa, objava sporeda, obvestila 13.15 Biseri: L'Arlesienne, I. in II. acta (Rad. ork.) 14.00 Vremenska poročila, borzni tečaj 14.40 Zenska ura: 15.00 Glasbeni ura: 15.30 Pismo Časala (pisatelj 15.40 Prava ura: 16.00 Glasbeni ura (g. dr. Joža Vorkič) 16.00 Kava ura: 16.30 Glasbeni ura: 16.45 Glasbeni ura: 17.00 Glasbeni ura: 17.15 Glasbeni ura: 17.30 Glasbeni ura: 17.45 Glasbeni ura: 18.00 Glasbeni ura: 18.15 Glasbeni ura: 18.30 Glasbeni ura: 18.45 Glasbeni ura: 19.00 Glasbeni ura: 19.15 Glasbeni ura: 19.30 Glasbeni ura: 19.45 Glasbeni ura: 20.00 Glasbeni ura: 20.15 Glasbeni ura: 20.30 Glasbeni ura: 20.45 Glasbeni ura: 21.00 Glasbeni ura: 21.15 Glasbeni ura: 21.30 Glasbeni ura: 21.45 Glasbeni ura: 22.00 Glasbeni ura: 22.15 Glasbeni ura: 22.30 Glasbeni ura: 22.45 Glasbeni ura: 23.00 Glasbeni ura: 23.15 Glasbeni ura: 23.30 Glasbeni ura: 23.45 Glasbeni ura: 24.00 Glasbeni ura: 24.15 Glasbeni ura: 24.30 Glasbeni ura: 24.45 Glasbeni ura: 25.00 Glasbeni ura: 25.15 Glasbeni ura: 25.30 Glasbeni ura: 25.45 Glasbeni ura: 26.00 Glasbeni ura: 26.15 Glasbeni ura: 26.30 Glasbeni ura: 26.45 Glasbeni ura: 27.00 Glasbeni ura: 27.15 Glasbeni ura: 27.30 Glasbeni ura: 27.45 Glasbeni ura: 28.00 Glasbeni ura: 28.15 Glasbeni ura: 28.30 Glasbeni ura: 28.45 Glasbeni ura: 29.00 Glasbeni ura: 29.15 Glasbeni ura: 29.30 Glasbeni ura: 29.45 Glasbeni ura: 30.00 Glasbeni ura: 30.15 Glasbeni ura: 30.30 Glasbeni ura: 30.45 Glasbeni ura: 31.00 Glasbeni ura: 31.15 Glasbeni ura: 31.30 Glasbeni ura: 31.45 Glasbeni ura: 32.00 Glasbeni ura: 32.15 Glasbeni ura: 32.30 Glasbeni ura: 32.45 Glasbeni ura: 33.00 Glasbeni ura: 33.15 Glasbeni ura: 33.30 Glasbeni ura: 33.45 Glasbeni ura: 34.00 Glasbeni ura: 34.15 Glasbeni ura: 34.30 Glasbeni ura: 34.45 Glasbeni ura: 35.00 Glasbeni ura: 35.15 Glasbeni ura: 35.30 Glasbeni ura: 35.45 Glasbeni ura: 36.00 Glasbeni ura: 36.15 Glasbeni ura: 36.30 Glasbeni ura: 36.45 Glasbeni ura: 37.00 Glasbeni ura: 37.15 Glasbeni ura: 37.30 Glasbeni ura: 37.45 Glasbeni ura: 38.00 Glasbeni ura: 38.15 Glasbeni ura: 38.30 Glasbeni ura: 38.45 Glasbeni ura: 39.00 Glasbeni ura: 39.15 Glasbeni ura: 39.30 Glasbeni ura: 39.45 Glasbeni ura: 40.00 Glasbeni ura: 40.15 Glasbeni ura: 40.30 Glasbeni ura: 40.45 Glasbeni ura: 41.00 Glasbeni ura: 41.15 Glasbeni ura: 41.30 Glasbeni ura: 41.45 Glasbeni ura: 42.00 Glasbeni ura: 42.15 Glasbeni ura: 42.30 Glasbeni ura: 42.45 Glasbeni ura: 43.00 Glasbeni ura: 43.15 Glasbeni ura: 43.30 Glasbeni ura: 43.45 Glasbeni ura: 44.00 Glasbeni ura: 44.15 Glasbeni ura: 44.30 Glasbeni ura: 44.45 Glasbeni ura: 45.00 Glasbeni ura: 45.15 Glasbeni ura: 45.30 Glasbeni ura: 45.45 Glasbeni ura: 46.00 Glasbeni ura: 46.15 Glasbeni ura: 46.30 Glasbeni ura: 46.45 Glasbeni ura: 47.00 Glasbeni ura: 47.15 Glasbeni ura: 47.30 Glasbeni ura: 47.45 Glasbeni ura: 48.00 Glasbeni ura: 48.15 Glasbeni ura: 48.30 Glasbeni ura: 48.45 Glasbeni ura: 49.00 Glasbeni ura: 49.15 Glasbeni ura: 49.30 Glasbeni ura: 49.45 Glasbeni ura: 50.00 Glasbeni ura: 50.15 Glasbeni ura: 50.30 Glasbeni ura: 50.45 Glasbeni ura: 51.00 Glasbeni ura: 51.15 Glasbeni ura: 51.30 Glasbeni ura: 51.45 Glasbeni ura: 52.00 Glasbeni ura: 52.15 Glasbeni ura: 52.30 Glasbeni ura: 52.45 Glasbeni ura: 53.00 Glasbeni ura: 53.15 Glasbeni ura: 53.30 Glasbeni ura: 53.45 Glasbeni ura: 54.00 Glasbeni ura: 54.15 Glasbeni ura: 54.30 Glasbeni ura: 54.45 Glasbeni ura: 55.00 Glasbeni ura: 55.15 Glasbeni ura: 55.30 Glasbeni ura: 55.45 Glasbeni ura: 56.00 Glasbeni ura: 56.15 Glasbeni ura: 56.30 Glasbeni ura: 56.45 Glasbeni ura: 57.00 Glasbeni ura: 57.15 Glasbeni ura: 57.30 Glasbeni ura: 57.45 Glasbeni ura: 58.00 Glasbeni ura: 58.15 Glasbeni ura: 58.30 Glasbeni ura: 58.45 Glasbeni ura: 59.00 Glasbeni ura: 59.15 Glasbeni ura: 59.30 Glasbeni ura: 59.45 Glasbeni ura: 60.00 Glasbeni ura: 60.15 Glasbeni ura: 60.30 Glasbeni ura: 60.45 Glasbeni ura: 61.00 Glasbeni ura: 61.15 Glasbeni ura: 61.30 Glasbeni ura: 61.45 Glasbeni ura: 62.00 Glasbeni ura: 62.15 Glasbeni ura: 62.30 Glasbeni ura: 62.45 Glasbeni ura: 63.00 Glasbeni ura: 63.15 Glasbeni ura: 63.30 Glasbeni ura: 63.45 Glasbeni ura: 64.00 Glasbeni ura: 64.15 Glasbeni ura: 64.30 Glasbeni ura: 64.45 Glasbeni ura: 65.00 Glasbeni ura: 65.15 Glasbeni ura: 65.30 Glasbeni ura: 65.45 Glasbeni ura: 66.00 Glasbeni ura: 66.15 Glasbeni ura: 66.30 Glasbeni ura: 66.45 Glasbeni ura: 67.00 Glasbeni ura: 67.15 Glasbeni ura: 67.30 Glasbeni ura: 67.45 Glasbeni ura: 68.00 Glasbeni ura: 68.15 Glasbeni ura: 68.30 Glasbeni ura: 68.45 Glasbeni ura: 69.00 Glasbeni ura: 69.15 Glasbeni ura: 69.30 Glasbeni ura: 69.45 Glasbeni ura: 70.00 Glasbeni ura: 70.15 Glasbeni ura: 70.30 Glasbeni ura: 70.45 Glasbeni ura: 71.00 Glasbeni ura: 71.15 Glasbeni ura: 71.30 Glasbeni ura: 71.45 Glasbeni ura: 72.00 Glasbeni ura: 72.15 Glasbeni ura: 72.30 Glasbeni ura: 72.45 Glasbeni ura: 73.00 Glasbeni ura: 73.15 Glasbeni ura: 73.30 Glasbeni ura: 73.45 Glasbeni ura: 74.00 Glasbeni ura: 74.15 Glasbeni ura: 74.30 Glasbeni ura: 74.45 Glasbeni ura: 75.00 Glasbeni ura: 75.15 Glasbeni ura: 75.30 Glasbeni ura: 75.45 Glasbeni ura: 76.00 Glasbeni ura: 76.15 Glasbeni ura: 76.30 Glasbeni ura: 76.45 Glasbeni ura: 77.00 Glasbeni ura: 77.15 Glasbeni ura: 77.30 Glasbeni ura: 77.45 Glasbeni ura: 78.00 Glasbeni ura: 78.15 Glasbeni ura: 78.30 Glasbeni ura: 78.45 Glasbeni ura: 79.00 Glasbeni ura: 79.15 Glasbeni ura: 79.30 Glasbeni ura: 79.45 Glasbeni ura: 80.00 Glasbeni ura: 80.15 Glasbeni ura: 80.30 Glasbeni ura: 80.45 Glasbeni ura: 81.00 Glasbeni ura: 81.15 Glasbeni ura: 81.30 Glasbeni ura: 81.45 Glasbeni ura: 82.00 Glasbeni ura: 82.15 Glasbeni ura: 82.30 Glasbeni ura: 82.45 Glasbeni ura: 83.00 Glasbeni ura: 83.15 Glasbeni ura: 83.30 Glasbeni ura: 83.45 Glasbeni ura: 84.00 Glasbeni ura: 84.15 Glasbeni ura: 84.30 Glasbeni ura: 84.45 Glasbeni ura: 85.00 Glasbeni ura: 85.15 Glasbeni ura: 85.30 Glasbeni ura: 85.45 Glasbeni ura: 86.00 Glasbeni ura: 86.15 Glasbeni ura: 86.30 Glasbeni ura: 86.45 Glasbeni ura: 87.00 Glasbeni ura: 87.15 Glasbeni ura: 87.30 Glasbeni ura: 87.45 Glasbeni ura: 88.00 Glasbeni ura: 88.15 Glasbeni ura: 88.30 Glasbeni ura: 88.45 Glasbeni ura: 89.00 Glasbeni ura: 89.15 Glasbeni ura: 89.30 Glasbeni ura: 89.45 Glasbeni ura: 90.00 Glasbeni ura: 90.15 Glasbeni ura: 90.30 Glasbeni ura: 90.45 Glasbeni ura: 91.00 Glasbeni ura: 91.15 Glasbeni ura: 91.30 Glasbeni ura: 91.45 Glasbeni ura: 92.00 Glasbeni ura: 92.15 Glasbeni ura: 92.30 Glasbeni ura: 92.45 Glasbeni ura: 93.00 Glasbeni ura: 93.15 Glasbeni ura: 93.30 Glasbeni ura: 93.45 Glasbeni ura: 94.00 Glasbeni ura: 94.15 Glasbeni ura: 94.30 Glasbeni ura: 94.45 Glasbeni ura: 95.00 Glasbeni ura: 95.15 Glasbeni ura: 95.30 Glasbeni ura: 95.45 Glasbeni ura: 96.00 Glasbeni ura: 96.15 Glasbeni ura: 96.30 Glasbeni ura: 96.45 Glasbeni ura: 97.00 Glasbeni ura: 97.15 Glasbeni ura: 97.30 Glasbeni ura: 97.45 Glasbeni ura: 98.00 Glasbeni ura: 98.15 Glasbeni ura: 98.30 Glasbeni ura: 98.45 Glasbeni ura: 99.00 Glasbeni ura: 99.15 Glasbeni ura: 99.30 Glasbeni ura: 99.45 Glasbeni ura: 100.00 Glasbeni ura: 100.15 Glasbeni ura: 100.30 Glasbeni ura: 100.45 Glasbeni ura: 1

V desetih dneh okrog sveta

Leta 1873 — 80 dni, leta 1935 še 17 dni, čez nekaj let le deset dni

Ali ste že opazili, da časopisi sedaj mnogo manj poročajo o izrednih poletih kakor pred dvema ali tremi leti? Takrat je bila dovolj komaj ena stran, da se je radovednost čitateljev napajala, danes pa odpravimo to v nekaj vrstah. Odkar je panameriški Airway uvedel redno zračno progo čez Tihi ocean, ki prevaža pošto in po želji tudi dvakrat na teden potnike, je nemogoče napraviti s preletom oceana kak večji vtis. Bližnja, v resnici velika letalska senzacija bo polet okrog sveta brez pristanka.

Prva senzacija je bil polet čez Kanal. 25. julija 1909 se je posrečilo francoskemu letalu Blériot leteti od Dovra do Calaisa, za kar je prejel nagrado, ki jo je razpisal »Daily Mail«. Listi so takrat poročali po vsej prvi strani samo o Blériotu: »Včeraj se je končno posrečilo preleteti z letalnim strojem kanal. Francoski letavec Blériot je bil prvi, ki se mu je to tvegano podjetje posrečilo. Letel je tako hitro, da mu francoski torpedni rušilec »Escopette«, ki je vozil ženo drznega latalca, ni mogel več slediti in je prišel v Dover šele eno uro in pol za njim. Za vožnjo čez kanal je potreboval Blériot samo 23 minut, torej tretjino tega kar vozi najhitrejši ekspresni parnik.« In dalje: »Blériot je sklenil, da se bo potegoval tudi za nagrado, ki je določena za let iz Londona v Manchester in znaša 25.000 frankov. Angleški aeroklub pa hoče postaviti na kraju, kjer je Blériot pristal, spomenik.«

Od takrat je poteklo 26 let in sedaj se vrše priprave, da bi napravili v letu obroč okrog zemlje. V tej sklenjeni verigi okrog sveta manjkata še dva člena: Atlantski ocean in košček med Javo in Manilo. V začetku prihod, leta bo stal odprt samo še Atlantski ocean, drugi del pa bosta premostili skupno Anglija in Holandija. Aparati, ki naj bi po načrtu preleteli Atlantski ocean, se že grade, kakor je poročal predsednik nadzorstva angleške Imperial Airways. Eno teh letal spada med največje dosedaj znane zračne ladje. Poskušajo tudi z dvokrilniki, ki jih je angleško vojno zračno brodogradje preizkusilo kot bombarderje. Tu gre namreč za hidroplane, ki imajo na svojih prednjih krilih montirano drugo letalo, ki v primerni višini in po primerni hitrosti odleti z matičnega letala. Z zemlje ne bi moglo odleteti, ker bi ga ovirala teža pogonskih snovi, ki jih vozi s seboj.

Kakor hitro bodo ti aparati v redni službi, je upostavljena zveza okrog zemlje. 60 let potem, ko je izšla Jules Vernova knjiga »V 80 dneh okrog sveta«. Ta roman je žel v francoskem jeziku in kmalu nato tudi v drugih jezikih silno velik uspeh. Preveč smešna je bila stava junaka Philéasa Foggja, ko je stavil, da bo prej kot v 3 mesecih prišel okrog sveta. Philéas Fogg je končno dobil, kakor je znano, svojih 50.000 dolarjev. Na koliko dni bi pa lahko danes stavljal? Potovanje okrog sveta traja danes 17—18 dni. Kakor hitro bodo pa dovršeni angleški aparati, bo ta rok znašal samo 10 dni. To velja seveda samo za tiste, ki stanujejo ob glavni zračni progi; za tiste, ki živijo ob stranskih progah, je treba dodati še čas, ki ga potrebujejo do glavne linije.

* * *

Naš Fogg bi torej odletel v New Yorku o polnoči. Vzel bi letalo tipa Bermuda z tisoč konjskimi silami in posadko šestih mož. Sprejme še zadnja vremenska poročila in letalo odleti v noč. Potniki gledajo zvezde, ki močneje svetijo, ker ni več dima, da bi jih zastiral. Kjer nehajo zvezde, je videti kakor rob črne lupine — obzorje. Zdi se, kakor da aparat negibno stoji v zraku, spodaj pa se zemlja počasi ziblje, zgoraj pa vesoljstvo ob negibnem letalu počasi polzi naprej. Potniki drug za drugim zadržajo. Prebude se šele, ko pilot pristane na Bermudih v Hamilton Harbour in ko solnce na vso moč sije. Tu že čaka letalo za Azore, ki po četrturnem odmoru nadaljuje pot. Vmesna postaja Horta. Nato pa zadnja proga do Lizbone. Od odhoda iz New Yorka je preteklo 27 ur, to je približno stotina tega, kar je potreboval Kristof Kolumb za isto pot v obratni smeri. Fogg vzame nato letalo za Marseille, kamor pride po osmih urah. Ker je preveč utrujen, da bi nadaljeval pot, gre

v hotel in nadaljuje polet drugo jutro v Atene čez Brindisi. Tu takoj sede v letalo angleške črte, s katerim hoče priti na Javo. Leti čez Aleksandrijo in Port Said v Gazo, kjer je zajtrk. V Bagdadu prenoči, nakar leti čez Perzijski zaliv v Kalkuto. Iz vročega indijskega podnebja ga letalo kmalu prenese v hladnejšo Burmo. Dve uri potem, ko je odletel iz Rangona, je že v glavnem mestu Siama Bangkok. V Singaporu končno ugotovi, da je v petih dneh srečno preletel prvo polovico potoja okrog sveta. Šesti dan je v Surabayi, kjer prenoči v hotelu. Odtu

odleti proti Manili, kjer prestopi na ameriško zračno črto. Na otokih Guam-Wake-Island so velika letališča s hoteli. L. 1935 so bili še zapuščeni otoki, kjer so domačini začudeno gledali, kako tam ameriški delavci grade velike reči. Letališče Midway je že na sredi poti med Azijo in San Franciskom. Od tu je le nekaj ur leta v Honolulu, nakar sledi dolga morska proga 4000 km do San Franciska. Od tod se že čez pol ure dvigne letalo proti New Yorku.

Potovanje okrog sveta je trajalo le 10 dni.

Angležinke pitajo purane za božične praznike.

Črne Afričanke brez pravic

London. — Na nekem ženskem zborovanju, kjer se je pred volitvami razpravljalo o položaju žene v pokrajinah pod angleško oblastjo, je zveza sv. Ivana za socialno politiko podala naslednjo resolucijo in jo predložila vladi: a) Žene katerekoli rase se ne smejo smatrati kot govedo, ki ga oče ali kak drug namišljen lastnik proda kakemu poligamistu ali katerikoli drugi osebi; b) vsaka žena naj svobodno voli svojega življenjskega tovariša, ne da bi bila vezana na pogodbo, ki jo je v njenem imenu sklenila kakršnakoli druga oseba. Vdova ne sme biti lastnina dedičev svojega moža.

Sklep je utemeljila gđ. Kristina Spender, ki se je opirala na različna uradna poročila.

Tako je komisar v Sierra Leone v enem dostavku k 2. sejnemu poročilu komiteja Zveze narodov glede vprašanja suženjstva izjavil: »Zakon je v Afriki postal trgovina in hčere so ponizane v dobrodošle trgovske predmete...« Taisti uradnik kaže na stremenje bogatinov, ki bi radi vse ženske v svojih okrožjih kupili za svoje poligamijske namene, ne ozirajo se na mladeniče, ki žele te ženske v zakon dobiti. Ženske nimajo nikake pravice do izbire, njihove družine stoje na stališču koristolovstva in jih prodajo tistemu, ki največ ponudi.

Naddijakon v Kavirondo piše pred kratkim v »Manchester Guardianu: Zakonsko pravo afriških domačinov pozna le neke vrste suženjstvo za ženske, ki se zoperstavljajo. One se brez uspešno branijo zoper vsiljivo jim sorodstvo in so vezane na 10 ali 5 glav živine, ki jih njihove družine dobe od snubačev. Le v begu je njihova rešitev.

Nadkomisar v Salisbury v Južni Rodeziji govori o med domačini običajnem »Lobolob-sistemu«, ki prav tako postavlja v nevarnost svobodo izbire ženske. Deklice so že kot otroci za zakon »zastavljene«.

Več ko 3 let se že zelo trudimo, da bi to zlo iztrebili. Naše zakonsko pravo za domačine kaznuje vsakega domačina s 50 funti ali enim letom zapora, ki sklene tako pogodbo. Kdor nevesto sili v tak zakon proti njeni volji, se tudi na enak način kaznuje.

Če se še dobe tajni slučajji poročstva in celo sile, tedaj stori vsaj uprava vse, da se bori proti

takim zlorabam. Na ta način in z radovoljnim sodelovanjem misijonarjev in učiteljev in v zvezi z vedno večjim porajajočim se svobodoljubjem žensk, se morajo ti slučajji vedno bolj manjšati in v kratkem popolnoma izginiti.

Neki misijonar se po pravici obrača proti mišljenju onih, ki smatrajo običaj domačinov za nedotakljiv. »Običaj, ki je tako raztegljiv, upogljiv in nejasen, uzakoniti, bi bilo skrajno nepredvidno!« Poročevalka zaključuje: »Vzgoja, misijoni in skupno življenje z belimi bo za vedno spremenilo naziranje črnih rodov... Gle dati moramo na to, da se izvrši ta sprememba v soglasju z idealom, ki je v enakopravnosti moškega in ženske.« (Fides.)

2000 let stara kaznilnica

V Čungvanu na Kitajskem imajo kaznilnico, katera je več ko 2000 let stara. Zgrajena je bila že l. 112 pr. Kr. rojstvom. Bila je tako velika, da je bilo v njej prostora za 3000 jetnikov. Ker ta kaznilnica res ni več ustrezala modernim zdravstvenim zahtevam ter je bila zaradi sedanjih razmer na Kitajskem tudi vedno prenapolnjena in so morali po več jetnikov stlačiti v eno celico, vsled česar je mnogo bolnikov obolelo, je ta ječa postala pravi strah za vse hudočelce. Kitajska vlada je končno sama uvidela, da je potrebna nova kaznilnica, katero so po modernih načelih res tudi zgradili. Staro kaznilnico pa so sedaj zaprli in jo bodo kmalu porušili.

Najemnike postavil za dediče

V Londonu se je zgodilo, da je hišni gospodar svojim najemnikom v oporoki zapustil svoje premoženje. To se je zgodilo v nekem londonskem predmestju, kjer stoji hiša tistega gospodarja, ki je umrl. Nekega dne so vsi najemniki te hiše dobili sporočilo, da je njihov rajni gospodar g. Edvard Green, ki je umrl letos meseca julija, v svoji oporoki določil, da mora vsaka stranka, ki prebiva v njegovi hiši — in teh je bilo 40 — po

Angleški zunanji minister Samuel Hoare,

ki si je v Švici pri nekem padcu zlomil nosno kost, se je vrnil na Angleško. Na sliki ga vidimo še z obližem na nosu. Kakor poročajo zadnja poročila, je angleški zunanji minister Hoare pod pritiskom javnega mnenja moral odstopiti, ker je v pariških pogojih Italiji preveč popustil.

njegovi smrti dobiti po 100 funtov iz njegove dediščine. To se pravi po slovensko povedano, da je hišni gospodar vsaki stranki zapustil v našem denarju 25.000 Din. G. Green, ki je bil vse svoje življenje čudak, sploh ni prebival v Londonu, ampak na svoji kmetiji na Škotskem. Najemnikov svoje londonske hiše sploh ni poznal in jih še nikdar ni videl. Zato si Angleži ne morejo raztolmačiti, kaj je g. Greena napotilo, da je svoje najemnike postavil za dediče. Morda se mu je zdelo, da so spodobni, da jim vrne del plačane najemščine, ker se je zavedal, da mu po smrti denar ne bo nič koristil. Vsekakor je storil dobro delo, ker so v njegovi hiši stanovali samo revni ljudje, kateri bodo teh 25.000 Din vsekakor zelo veseli.

Franc Jožet in social-demokrat

Ko je bil socialni demokrat Pernerstorfer izvoljen za podpredsednika avstrijskega državnega zbora, so bili na dunajskem cesarskem dvoru izi se sebe. Toda tudi rdeči socialni demokratje so bili v zadregi, kaj naj store, če bo njihov poslanec res moral iti na dvor pred cesarja. Načelstvo socialne demokratične stranke se je dolgo posvetovalo in končno le dovolilo, da sodrug Pernerstorfer sme iti k cesarju v avdienco. Avdienca je bila napovedana in vse je šlo po predpisih v laku in fraku. Ko so vsi trije gospodje državnozbornskega predsedstva odšli iz cesarjeve sobe, je cesar Franc Jožet, ki se je menda tudi zelo bal rdečih socialnih demokratov, svojemu zaupniku takole dejal: »Ne vem, kako to, ampak Pernerstorfer je bil kar močno prijazen z menoj.«

Božične sveče delajo švedske kmetice še na ta način, kakor vidimo na eliki. Tako so včasih tudi pri nas delali sveče.

Abesinski vojni plen

Pri zadnjih bojih na abesinski južni fronti so abesinske čete zaplenile več italijanskih tankov, katerih dva vidimo na sliki. Abesinci so italijanskim tankom dali svojo posadko in jih sedaj uporabljajo proti Italijanom.

Abesinski cesar v Desie potem, ko so mesto bombardirali Italijani.

Ta slika je bila z letalom prenešana v Evropo in je bila posneta v Desie kmalu potem, ko so italijanska letala bombardirala to mesto. Na sliki vidimo abesinskega cesarja v spremstvu njegovega sina in dveh ameriških zdravnikov na potu v bolnišnico, v kateri leže ranjenci, ki so bili pri zračnem napadu ranjeni.

Sport

Iz jugoslovanske boksarske zveze. (službeno). Na znanje se vamažuje sledeče odredbe ministrstva za telesno vzgojo naroda: Na osnovi čl. 2. in 3. uredbi o ureditvi ministrstva za telesno vzgojo naroda ter v cilju zbiranja statističnih podatkov je predpisal k. ministru za telesno vzgojo naroda s svojim ročenjem 0 br. 1489 z dne 30. marca 1935 leta tole:

Naredbo:

1. Vsem avtorom, ki spadajo pod ministrstvo za telesno vzgojo naroda, naj dostavijo po svoji redni glavni skupščini, a najkasneje do 31. marca vsakega leta po priloženem obrazcu ministrstvu za telesno vzgojo naroda točne statistične podatke svojih članov klubov in društev kakor tudi poseben spis vseh klubov, ki niso članjevali (divji) in ki se nahajajo na teritoriji pristojne zveze.

2. Ministrstvo za telesno vzgojo naroda bo na osnovi točke 2. o ukinitvi, spremembi in dopolnitvi zakonskih predpisov, ki se nanašajo na vrhovno državno upravo ter v zvezi s § 6 zakona o združenjih, zborih ter dogovorih zabranilo vsako nadaljnje delo združenja, ali klubov, katere bo pristojna zveza naznanila, da niso zadostili pogojem pod 1. Vse zveze morajo o prednjem obvestiti svoje klube radi znanja in ravnanja.

Ministrstvo za telesno vzgojo naroda je s svojim spisom O. br. z dne 18. oktobra 1935 dostavilo tej zvezi sledečo:

Naredbo:

O. br. 7561-35 vsem sportnim zvezam, ki spadajo pod ministrstvo za telesno vzgojo naroda, se sporoča, da je vse sportne prošnje sportnih ter viteških združenj, v katerih so najpogostejše ministrstvo za telesno vzgojo naroda bodisi radi pregovorov z inozemskimi združenji radi prireditve sportnega in viteškega srečanja v državi ali izven njenih mej, bodisi, da se prosijo za odobrenje za odhod naših tekmovalcev v inozemstvo, smatrati od nadrejenih sportnih institucij kot zelo nujne predmete in se morajo kot taki hitro dostaviti ministru za telesno vzgojo naroda v nadaljevanje rešitve.

V zvezi z gorajo odločbo naroda zveza vsem klubom, da morajo take prošnje poslati zvezi v predpisnem roku, da jih more ta pravčasno poslati ministrstvu za telesno vzgojo naroda.

Ministrstvo za telesno vzgojo naroda je pod št. O. br. 7552 z dne 18. oktobra 1935 izdalo sledečo:

Naredbo:

O. br. 7552/35 da morajo vse sportne in viteške zveze, kakor tudi njihove podrejene enice, ki spadajo pod ministrstvo za telesno vzgojo naroda in katere so pod nadzorstvom ministrstva za telesno vzgojo naroda v bodoče, v kolikor tega že niso napravile svoje poslovanje tako urediti, da bo imel vsak posamezni spis svoje številke. V bodoče se ne bo dopuščalo, da bi dva dopisa nosila isto številko. In to tem manj, kadar nista akta odposlani enega in istega dne. Od tega se izvajajo samo okoliščine in razpisi.

Prednja naredba ministrstva za telesno vzgojo naroda se dostavlja tej zvezi za prenos, da jo vzame na znanje in v postopek, ter da tega seznanji vse svoje podrejene organizacije.

Iz tehničnega odbora: Jugoslovanska boksarska zveza v Zagrebu razpisuje tekmovanje za državno prvenstvo profesionalcev v vseh kategorijah: naprežajo se vsi verificirani bokserji, ki se smatrajo kvalifikirane za nastop državne prvega, da pošljejo svoje prijave. Istočasno morajo naznačiti kategorijo (težo) ter do sedaj dosežene rezultate kakor tudi datume teh borb.

Vsi člani zveze se naprošajo, da plačajo svojo članarino za leto 1935.

Gorenjska zimsko sportna podzveza na Jesenicah, razpisuje

za dne 29. decembra 1935 na Pustem rovtu nad Jesenicami prvenstveno podzvezo tekmovanje v alpski kombinaciji in slalom I. del (smuk) (II. del slalom) bo 26. januarja 1936 na Črni vrhu).

Program:

Ob pol 11. uri start nad Lepim vrhom — cilj na Markovni planini. Smuk se ocenjuje posebej, kakor tudi posamezni slalom in oboje za alpsko kombinacijo.

Določila.

Tekmuje se po pravilih JZSZ, pravice starta imajo vsi verificirani tekmovalci JZSZ. Za tekmovalce GZSZ velja poleg tega še odredba uprave, po kateri imajo pravice do starta samo člani klubov, ki so izpolnili svoje obveznosti do podzveze. Vsek tekmovalci se mora izkazati z verificacijsko izkaznico, ki mora biti potrjena od zdravniškega o zdravniškem pregledu za leto 1935-36. Prijavnina člane Din 3.— za tekmovalca, katere je treba skupno z predpisano zvezno prijavitelno poslati na tajništvo GZSZ najkasneje do 27. 1. m. Na zakasnele prijave samo za smuk ali kombinacijo. Zvezanje starih števil bo v petek, dne 17. 1. m. v

lokalu TK Skale v hotelu »Pošta« na Jesenicah. Vsi prijavitelji morajo biti na Pustem rovtu najkasneje 29. 1. m. ob 8. uri zjutraj. Startne številke se bodo izdajale v Smučarskem domu SK »Bratstvo« na Pustem rovtu dve uri pred pričetkom tekmovalstva. Ob 16. uri je razpisništvo in opis tekmovalne proge na licu mesta. Vsek tekmovalci starta na svojo odgovornost. — Prvi, drugi in tretji plaščar v alpski kombinaciji, dobi poleg častnega naslova, še primerne praktično darilo. Prvi v smuku in prvi v slalomu pa še posebej častno darilo in naslov. Objava rezultatov in razdelitev daril bo ob pol 16. uri v gostilni »Pri Jeretu na Prihodih« — Vsi pravčasno prijavljeni tekmovalci, bodo nastopili v Smučarskem domu SK »Bratstvo« na Pustem rovtu, po ceni Din 6.— za osebo.

GZSZ (službeno št. 1.) Za našo prvenstveno tekmo v alpski kombinaciji in slalom I. del (smuk), ki se bo vršila 27. 1. m. na Pustem rovtu, je določen sledeči sodniški zbor: vrhovni sodnik Novak Viktor, tehnični vodja Cerar Drago, starter Fredl Matevž Anusmerica Čop Miha in Novak Viktor, sodnik na cilju Jagodje Stanko, zapisnikar Bruno Viktor, nadzorništvo proge Černe Miha, Ravnar Ludvik, Krležnik Vinko, Benčina Alojz in Pognenik Miha ml. Vsi navedeni naj bodo na Pustem rovtu, dne 29. 1. m. najkasneje ob pol 8. uri zjutraj.

LZSP (službeno). Seja upravnega odbora bo danes ob 20. uri v daniški kavarni Emona. Po uri prejeto je ob 19.30 uri seja mladinskega odbora istotam. Prosimo, da se seja udeležijo vsi odboriki kakor tudi vsi delegati klubov. Prosimo točno in polnoštevilno.

Mladinski odsek SPD bo posloval v petek dne 20. 1. m. od 15. do 17. ure v društvenih prostorih na Aleksandrovi cesti. Poverjeniki Poštne zveze naj se javijo v tem času. Mladici bodo takrat prejeli informacije o delovanju in izletih mladinskega odbora v času božičnih počitnic in sicer od 27. decembra 1935 dalje.

SK Hrtija. — Članstvo nogometne sekcije prosi vse svoje prijatelje ter člane vseh ostalih sekcij, da se udeležijo informativnega širšega članskega srečanja, ki se vrši neprekinjeno danes ob 20. uri v restavraciji hotela »Struška«. Važno radi nadaljevanja občnega zbora.

Hrtija tehničnega sekcije. Vsi druzgvi rokobori in boksaši se pozivajo, da se udeležijo sigurno v soboto 21. decembra treninga in sestanka glavnega občnega zbora, ter naj prinese vsakdo še zaostalo članarino.

NA DROBNO

DECEMBER

24

NA DEBELO

ALKO-LIKERJI, ALKO-BRANDY
ALKO-VER UT ALKO-ZGANJE
GOSPOSVETSKA 13
KOLIZEJ, DVORIŠČE.

V naše hiše
za naš denar

Le naše res domače praske

ADRIA

Za sveti večer

dobite v Scherbaumovi pekarni in v vseh njenih podružnicah v Mariboru specijalni domači sadni kruh v hlebih po 1 kg — 10 Din za 1 kg. Fini sadni kruh v štrucih po 1/2, 1/4 in 1/8 kg po 24 Din za 1 kg. Mara mlečni kruh v hlebih po 5 Din. — Keksi po različnih cenah po 16, 24, 30 in 40 Din za 1 kg. — Božični konfekt. Medenjaki. Okraski za božično drevo.

Za božični obed:

Specijalne torte po naročilu po različnih cenah od 40 Din naprej. — Desert. Konfekt. — Specijalitete: kremšnite.

Sax Rohmer: 46 Skrivnost dr. Fu-Mančuja

Toda Smithova neukrotljiva volja mu je pripomogla, da se je odločil, nakar smo mi trije, liki zarotniki, pobiteli skozi park, ki ga oblivala mesečina. Niti en dih vetriča ni zganil listov. Popolni pokoj noči je vse zazibal v spanec. Vendar, ako je Smith imal prav (o čemer ne dvomim), so zelene oči Fu-Mančuja pogledale na to prizorišče; in sam pri sebi sem se začudil, da vsled tega lepota narave ni pobledele. Celo ta čas je moral stražni Kitajec biti blizu nas.

Ko je Mr. Henderson odklenil starinske železne duri, se je obrnil k Smithu. Lice se mu je čudno nakremžilo. »Zavedajte se, da storim to nerad.« je dejal — »zelo nerad.«

»Odgovornost je moja,« se je glasil odgovor. Smithov glas se je tresel od živčne življenjske sile, ki je bila nabrana v njegovih vitki postavi. Negibno je stal in poslušal — in vedel sem, kaj poslušam. Oziral se je na desno in levo — in vedel sem, kaj je pričakoval, a se je bal zagledati. Svečano so zrla drevesa na nas, in čim bolj smo se bližali koncu naše poti, tem mračnejši in nižji so postajali zeleni loki nad nami. Po teje stezi, na kateri je tu in tam bila lisa mesečine, so ob solnčnem siju nesli na nosilu lorda Southeryja; po tej stezi je mnogo rodov Stradwickov šlo na njih poslednje počivališče. Lumini žarki so nemoteno padali na vrata grobnice. Nobena veja, noben list jim ni branil. Lice Mrs. Hendersona je bilo zgrogno. Ključki, ki jih je nosil v roki, so škrbetali. »Nagite svetilko,« sem dejal z nemirnim glasom.

Nayland Smith, ki se je spet sumljivo oziral po sencah, je prižgal vžgalico in z njo svetilko, ki jo je nosil s seboj. Obrnil se je k odvetniku. »Bodite mirni, Mr. Henderson,« mu je strogo dejal. »To je vaša dolžnost.«

»Bog mi je priča, da v to dvomim,« je od-

vrnil Henderson in odprl vrata. Šli smo dol po stopnicah. Zrak je bil vlažen in hladen. Neprijetni občutki so se nas polastili.

Pred temnim domovanjem, ki je zdaj zadoščalo lordu Southeryju, velikemu inženierju, ki so ga kralji čislali, se je Henderson opotekel in se ne oklenil. Smith in jaz mu pri najini strašni nalogi nisva šla na pomoč. Stal je na stopnicah grobnice in gledal stran, medtem, ko sva se midva lotila posla. V izvrševanju svojega poklica sem imel marsikakšen neprijeten opravke, toda nikoli ne sredi take okolice, kakršna je bila ta. Bilo je videti, ko da rodovi Stradwickov poslušajo odvijanje vsakega vijaka.

Slednjak je bilo storjeno, in blede lice lorda Southeryja je počivalo v vsiljivi luči. Roka Naylanda Smitha je bila tako mirna ko kak togi drog, ko je dvignil svetilko. Vedel sem pa, da bo kasneje napetost njegove volje popustila — toda ne prej, preden delo ne bo končano.

Da so moje roke bile mirne, je pripisovati edinele pokleni vnemi. Zakaj pod okoliščinami, ki bi me morale v slučaju neuspeha ali odkritja spraviti pred neprijetno raziskavo pred britsko zdravniško zbornico, sem napravil poizkus, ki ga ni še nikdar poprej naredil noben zdravnik belelega plemena. Toda ali se mi posreži ali ne, ni bilo verjetno, da pridem pred zdravniško zbornico ali kateri drugi svet. Zavedal sem se pa, da počenjam nekaj, kar bi stanovski tovariši držali za največjo laž. Vendar je bila moja vera v nenačrtni stvar, ki je bil nevarnost za ves svet, tako globoka, da sem užival v svoji neobčutljivosti za javno sodbo. Veselilo me je, da mi je usoda namerala storiti — četudi na slepo — en korak v bodočnost zdravniške znanosti.

Kolikor mi je razum povedal, je bil lord Southery mrtev. Brez premišljanja bi izdal smrtno izjavo, da ni bilo dveh pomislekov. Prvič, dasi je lorda Southeryja poslednji načrt nasprotno koristim dr. Fu-Mančuja, bi njegov veleum, če bi bil speljan na druga pota, mogel rabiti rumeni

SANKE

od 58 din naprej.

Luna, Maribor,

Aleksandrova cesta št. 19

Primissima

rženo moko in pšenično krušno moko za domače kruh dobite najceneje pri tvrdki Jos. Erzina, Janežičeva cesta 13 (Prule) — telefon 3714. (I)

Perzijske preproge in še druge starinske stvari po ugodnih cenah na prodaji. Telefon 38-27. (I)

PREMOG DRVA IN Karbo paketi

pri Iv. Schumi
Dolenjska cesta
Telefon števil 2951

Kompletne smuči

iz pravega gorkega lesa, za odrasle s palicami in vezavo od 130 dinarjev, za otroke od 90 dinarjev naprej — dobite pri izdelovalcu M. Faihar, Ljubljana, Trnovska ulica 25 tel. 3410 (I)

Posebno velika izbira

Hubertus-plaščev in zimskih sukeni poceni pri Preskernu, Sv. Petra c. 14.

GUGALNI KONJI

od 75 din naprej.

Luna, Maribor,

Aleksandrova cesta št. 19

Purane

pitane kokoške, zaklane, očiščene, 10 kg 115 din. Sveža, zajamčena jajca, zaboj 720 komadov 690 din — franko voznina razpošila po pošti in železnici G. Drechsler, Tuzla.

Jugoslovanski zimsko-sportni zvez.

Vremensko poročilo z dne 19. decembra 1935.
Pojutjaka dne 18. dec.: temp. — 4 C. oblako, mirno, snež, zaledje 130 m prišla.
Dne 19. decembra dne 18. dec.: temp. — 3 C. nalahko se valno snež, vetrovno, na 30 cm podlazi zapadlo 80 cm novega napol južnega snega. Smuka dobra. Skakalnice uporabne.
Kranjska gora, Ruteč-Planica po stanju danes: Temp — 4 C. barometer stoji mirno, jasno, mirno, na 90 cm podlazi 10 cm prišla. Smuka dobra.
Tamar, Krnica, Vršč 200 cm prišla.
Bistrica-Bob, Jesera po stanju danes: temp. — 2 C. jasno, 60 cm snega, južni. Smuka manj dobra.
Kofe 19. decembra temperatura — 16, solšno in mirno, na stari podlazi 10 cm snega. Smuka dobra.

Pa vendar,

najlepše darilo je SIERA...

Božič je praznik veselja, praznik daril. Vsi soglašajo v tem, da je SIERA najlepše darilo, ker ima veliko prednost: SIERA ima najbolj dovršeno muzikalno reprodukcijo.

Ali želite SIERA sebi ali jo podarite; tako in tako Vam prinese veliko veselje.

SIERA RADIO

Pooblaščen trgovci v vseh večjih mestih!

Zastopnik za Dravsko banovino:

„SIERA-RADIO“ Bruno Klemenčič - Ljubljana
Miklošičeva cesta 30

Sorodnikom in znancom naznanjamo, da bo pogreb ponesrečenega

VINKA DEBEVCA

narednika kr. mornarice
v petek, dne 20. decembra ob pol 3 pop. iz glavnega kolodvora.
V Ljubljani, dne 20. decembra 1935.
Rodbina Debevec.

ZAHVALA

Za ljubeznive izraze sočustvovanja ob težki izgubi nepozabnega gospoda

IGNACIJA SUPANA

za prekrasne vence in številno spremstvo, izrekamo vsem prisrčno zahvalo. Posebno se pa zahvaljujemo primariju g. dr. Cholewi za njegov trud, častiti duhovščini, starosti Sokola br. dr. Zdoščku za poslovljni govor pred hišo žalosti, g. Pečniku za govor v imenu učiteljstva, predsedniku mestne občine g. dr. Janku Drnovšku za ganljivi govor ob grobu, pevcem za presunljive žalostinke, sokolskemu in gasilskemu društvu za častno spremstvo, in sploh vsem, ki so nam v teh bridkih urah stali na strani.

Brežice, dne 18. decembra 1935.

ZALUJOČI OSTALI

družbi bolj ko njegova smrt. Drugi pomislek je bil, da sem videl, kako se je deček Aziz vzdrnil iz spanja, ki je bilo — kakor to — podobno smrti. Iz stekleničke z motno rumeno tekočino sem napolnil iglasto vbrizgalko. Naredil sem vbrižg in čakal.

»Ako je resnično mrtev,« je zašepetal Smith, »je neverjetno, da bi lahko preživel več ko tri dni brez hrane. Vendar je res, da sem poznal nekoga fakirja, ki je ostal teden dni brez nje.« Mr. Henderson je zastokal. Z uro v roki sem stal in opazoval sivo obličje.

Minila je sekunda, pa še ena in tretja. V četrti sekundi se je čudež začel. Skozi po vsem videzu mrzlo telo je začel izlet diš življenja. Polagoma, v presledkih je prihajal, kakor je polagoma začelo biti vznemirjeno srce, ki je čedalje laže bilo in prepajalo hladno telo.

Prav tako naglo smo odstranili z živlega Sloveka vse okrasje, ki je veljalo mrtvemu, in Southery se je z zadušenim vzrikom veselil in z napol osteklenimi očmi strmel okrog ter se potem spet skrušil nazaj.

»Moj Bog!« je zaklical Smith.
»Vse je v redu,« sem ga pomiril in pri tem opazil, da sem to izgovoril z običajnim poklenim poudarkom. »Malo španja iz moje steklenice je vse, kar zdaj potrebuje.«

»Poglej, doktor, kar dva bolnika inas hkrati,« me je opozoril prijatelj. Mr. Henderson se je onesvestil in zvrnil na tla.

»Tiho,« je šepnil Smith, on je tukaj. Utrnil je luč.

Podpiral sem lorda Southeryja, ki je zastokal: »Kaj se je zgodilo? Kje sem? Oh, Bog! Kaj se je zgodilo?«

Prizadeval sem si, ga šepetaje pomiriti, in sem mu ogrnil krog ramen svoj popotni plašč. Gornja vrata stopnišča grobnice smo bili zaprli, a ne zaklenili. Zdalci, ko sem podpiral moža, ki smo ga dobesedno otehi iz groba, sem slišal, da so se vrata odprla. Nisem se še mogel podati Hender-

sonu na pomoč. Smith je poleg mene burno dihal. Nisem si drznil misliti, kaj se bo zgodilo, niti ne, kako bo to učinkovalo na lorda Southeryja v njegovem izrpanem stanju.

Skozi temno grobnico je zasvetil pramen luči, ki se je dotaknil zadnjega kamna stopnje. Goltni glas je hitro izpregovoril par besedi in vedel sem, da je dr. Fu-Mančuja stal na gornjem koncu stopnic. Dasi nistem mogel razločiti prijatelja, se mi je zazdelo, da drži Smith svoj revolver v roki, in tako sem segel tudi jaz po svojega v žep.

Končno nam bo pretkani Kitajec vendarle padel v past! Zdal bi potreboval ves svoj veleum, sem si mislil, da bi se nocoj rešil. Ako ga niso nezaklenjena vrata posvarila, je bil naš junak. Nekdo je stopal dol po stopnicah.

V desnici sem držal revolver, z levo pa podpiral Southeryja, in skozi deset sekund negotovosti sem tako težko čakal, kakor te redkokdaj. Spet je pramen luči prerezal temo.

Lord Southery, Smith in jaz smo bili skriti v kotu, toda žarki so tedaj polno padli na skrajno obličje Mrs. Hendersona. Na nekaj način: so prodri v mrak njegovega duha, in s hrupavim vzrikom se je zbudil iz omedlevice, se skobacal na noge in okamenel od groze, zrl na stopnice.

Skokoma se je Smith pognal mimo njega. Nekaj je zablisnilo proti njemu, ko je luč ugasil. Videl sem, da se je pripognil, in slišal, da je nož zažvenketal na tla.

Uspešno mi je dovolj naglo premakniti se, da sem videl zgornj, ko sem ustrelil proti stopnicam, rumeno lice dr. Fu-Mančuja, njegove sijoče, strašne, zelene oči, ki so hotele predreti temo. Videl sem, kako je neka postava drvela navzgor, skočivši hkrati preko treh stopnic. Bil je le malo oblečen, rjav možki. Opetekel se je in padel, po čemer sem spoznal, da je bil zadet, ali spet je vstal in hitel dalje. Smith pa za njim.

Mr. Henderson! sem zavpil, »prižgite svetilko in pobrigajte se za lorda Southeryja. Tu na tleh je moja steklenica. Zanesem se na vas.«

Mali oglasi

Vajenci

Trgovsk. vajenca
krepkega, z dovršeno me-
ščansko šolo, sprejme ta-
koj znana trg. z mešanim
blagom. Ponudbe upravi
»Slov.« pod šifro »1864«
št. 15660. (v)

Posestva

Dvostanovanjsko hišo
z 800 m² vrta, 20 minut
od postaje, prodam. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 15699. (p)

Službe iščejo

Mesto inkasanta
ali kaj sličnega, išče sred-
nje naobražen gospod, ki
obvlada srbski, nemški,
madžarski in romunski je-
zik. Nastopi takoj. - Po-
nudbe upravi »Slovenca«
v Mariboru pod »Vinkov-
ci« št. 15728. (a)

**NAJBOLJ
RAZŠIRJENI
DNEVNIK**

Najprimernejša

Ivan Kravos - Maribor - Aleksandrova c. 13 - Telefon 2207

+ Vsem znancem in prijateljem naznanjamo žalostno vest,
da nas je zapustila naša dobra mama, stara mama, teta,
gospa
Frančiška Lavrič roj. Peterca
vdova po mizarskem mojstru

dne 19. dec., po dolgem trpljenju, previdena s tolažili sv. vere.
Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek, dne 20. decembra
ob 2 popoldne iz hiše žalosti Poljska pot 38, na pokopališče
k Sv. Križu.

Moste pri Ljubljani, dne 18. decembra 1935.

Zalujoče rodbine Lavrič in Matko.

Naznanjamo žalostno vest, da je naš srčno ljubljeni in dobri
soprog, oče, brat in stric, gospod

Ivan Regent

železničar v pokoju

v četrtek, dne 19. decembra, ob 4 popoldne, po dolgem in
mučnem trpljenju, previden s tolažili svete vere, mirno v
Gospodu zaspal.

Pogreb draga pokojnika bo v soboto, dne 21. decembra
ob 2 popoldne iz hiše žalosti, Moste, Detelova ulica št. 8,
na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 19. decembra 1935.

Frančiška Regent, soproga; Ivan in Franc Regent,
sinova — in ostalo sorodstvo.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo tužno
vest, da je poklical Vsemogočni k Sebi našo ljubljeno mamo,
staro mamo, sestro in tačco, gospo

Frančiško Bricelj

dne 19. decembra 1935 ob 2. uri, prevideno s sv. zakramenti,
v starosti 60 let.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v soboto, dne 21. decembra
ob 3 popoldne iz hiše žalosti, Hranilniška cesta 11, na
pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 19. decembra 1935.

Zalujoče rodbine:

Bricelj, Deisinger, Purač in ostalo sorodstvo.

Službodobe

Gospo k otroku

ki bi bila obenem v po-
moč služkinji — iščem.
Vprašati v trgovini Kli-
manek, Selenburgova 6.

Trgovski pomočnik

samo z dežele, vojašine
prost, ki zna s kmečko
stranko dobro ravnati, se
za samostojno vodstvo
podružnice sprejme pri
Plementaš Jožefu, Plani-
na nad Sevnico. (b)

Stanovanja

Dvosobno stanovanje
s kopalnico, oddam. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 15716. (c)

Denar

Posojila

na vložne knjižice daje
Slovenska banka. Ljub-
ljana, Krekov trg 10.

Kupimo

Krojaški stroj

že rabljen, pa še dobro
ohranjen, kupimo. Naslo-
ve ponudnikov z navedbo
najnižje cene sprejema iz
Ljubljane in bližnje oko-
lice uprava »Slov.« pod
šifro »Brezposeln obrt-
nik«. (k)

Ogledalo

kristalno steklo, čim več-
je, kupi Prelog, Marijin
trg, vogal Wolfova. (k)

**CITAJTE IN SIRITE
»SLOVENCA«**

Prodamo

Nogavice, rokavice

na pletenine Vam nudi v
veliki izbiri najugodnejše
in naiceneje tvrdka Karl
Prelog, Ljubljana, Židov-
ska ulica in Stari trg. (l)

Namočena polenovka

in razne delikatese pri
L. Buzzolini, Lingarjeva
ulica, za škofijo. (l)

Primerna
božična darila
R. Goli
Selenburgova 3

**Na občutljive
NOGE**

49.- 3445-05 Din. 39.-
čevlji iz zameta,
udobni in topli.

59.- 1345-26 Din. 59.-
čevlji iz zameta o-
kraseni, s kombi-
nacijo laka in
raznih dragoc-
nih kož.

59.- 3445-06 Din. 59.-
eleganтни čevlji
za doma in se-
roja v raznih
barvah

Rata

Kvalitetne
radijske aparate
svetovnih
znamk
kot

„Radlone“, „Ingelen“,
„Telelunken“, „Orion“,
„Minerva“, „Standard“,
„His Masters Voice“

prodaja proti gotovini, na mesečne obroke,
kakor tudi za hranilne knjižice prvo-
vrstnih ljubljanskih zavodov

„RADIO“ r. z. z o. z. v Ljubljani

Jaslice

iz navadnega papirja in kartona za izrezanje, iz
papirnatih mase in žgane glinice (terakote) za po-
stavljanje v vseh velikih stilih za dom in za cerkev,
od preproste do najfinejših izpeljave, ter zraven
prilagojene hlevčke vse ike in male ter različne
božične prtičke Vam naspe — je nudi prodajalna

H. Ničman - Ljubljana
Kopitarjeva ulica 2
Telefon 2992 Trgovci dobe popust

Istotam se naroča tudi najnovejša knjiga:
Daruj se Bogu

ki je po splošni sodbi najlepše duhovno berilo v
našem nabožnem slovstvu in najprimernejši trdni
spomin na evharistični kongres. — Naročajte
knjigo za božična in novoletna darila.

Tinčkove in Tončkove prigode 210. Upor Pigmejcev.

»Kraljica je izgubila palico gromovnikov!« je na vse grlo začel
kričati vohun. »Zdaj je brez moči! Šodruhi na plan! Pod orožje! Živela
revolucija!«
Pigmejci so se te vesti na vso moč razveselili. Z divjim truščem
in hrúščem so drveli skupaj, oboroženi z dolgimi, ostrimi sulicami.

»Naskočimo gradu!« je zakričal vodja upora.
»Dol s kraljico! V smrt z njo!« so navdušeno tulili uporniki in
drveli proti gradu kakor tolpa krvoločnih volkov.

Tovarna mesnih izdelkov Josip Benko

odpre na najprometnejši točki Maribora, na vogalu Glavnega trga in Gosposke ulice
v petek, dne 20. decembra 1935, svojo

ново preurejeno prodajalnico

Stara prodajalna mesnih izdelkov na Aleksandrovi cesti 19, ostane še nadalje v obratu.
Nova prodajalna na vogalu Gosposke ulice in Glavnega trga v lastni hiši, je urejena
najmoderneje in najhigijeničneje s posebnimi hladilnimi omarami, tako da bo dobilo
občinstvo tudi v letnem času vedno vse mesne izdelke in meso v svežem in zdravem
stanju.

Za obilen obisk se priporoča tvrdka

Josip Benko

+

Bila je volja Vsemogočnega, da je odpoklical k Sebi našega
dobrega očeta, starega očeta in pradedo

Karola Reucha
trgovca, posestnika in gostilničarja v Trzinu

v sredo ob 7 zvečer, v 80. letu starosti.
Pogreb se bo vršil v petek, dne 20. decembra 1935 ob štirih
popoldne v Trzinu.

Trzin, Ljubljana, dne 19. decembra 1935.

Zalujoče rodbine:
Dobrin, Medica, Lewicki, Varl in Babič.